

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7.
Telefon Nr. 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89.
Konto czekowe PKO w Krakowie 400.630.

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1-ej w południe.

Cena 25 gr.

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji.
Redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty, uwidocznione na ostatniej stronie.

Dziś uroczysta AKADEMJA PALESTYŃSKA

z łask. udz. WPP. Prof. R. Dyboskiego, L. Jaffego i Posła Dra O. Thona w Starym

Początek punktualnie
o godz. 8-mej wieczór

Wszystkie karty wstępu wydano. Kasa zamknięta. Ze względów porządkowych uprasza się o zajmowanie numerowanych miejsc już od godz. 7:30 wiecz., gdyż z wybięciem godz. 8-mej zamyka się główną bramę wejściową.

Teatrze

Zamach hitlerowski w Austrii planowany na 30 stycznia b. r.

Londyn, 24. 1. (PAT). „Times“ donosząc o demarche Austrii w Londynie u sir Simona oraz o podobnych demarches w Paryżu, i Rzymie, które nastąpiły po proteście w Berlinie, tłumaczy wszystkie te kroki tem, że rząd wiedeński ma powody do przypuszczeń, że Niemiec i austriaccy hitlerowcy zamierzają w najbliższej przyszłości rozwinąć jeszcze bardziej akcję terrorystyczną. — Ścisły związek pomiędzy partją narodowo-socjalistyczną

w Niemczech a agitatorami w Austrii został absolutnie stwierdzony i rząd austriacki posiada wyrażne dowody, że z Niemiec poprzez granicę austriacką przywożone są materiały wybuchowe. — Pogłoski kursujące po Londynie ustalają nawet datę puczu hitlerowskiego w Austrii, a mianowicie wskazują na dzień 30. stycznia, jako pierwszą rocznicę objęcia władzy przez Hitlera.

Dziś w numerze:

(b): Bismarck nie miał racji...

Leib Jaffe w Krakowie.

(K): Hitleriana.

Pod właniową koszulą...

Co działo się w Palestynie dla Żydów niemieckich?

Informator palestyński.

Przegląd akademicki.

Kolumna sportu.

Akta i ława oskarżonych — zdekompletowane

Paryż, 24. 1. PAT. Zagubienie aktów w jednej ze spraw Stawiskiego było żywo komentowane w Pałacu Sprawiedliwości. Jak się okazuje zginęły wszystkie aneksy do sprawy, zawierające 200 stron. Akty te dotyczyły sprawy, która miała znaleźć się na porządku dziennym w jednym z sądów paryskich 26 stycznia. — Prócz Stawiskiego na ławie oskarżonych mieli zasiąść pod zarzutem oszustw na sumę 12 milionów franków czterej inni aferzyści, z których jeden zmarł, drugi uciekł zagranicę, trzeci zaś, syn znanego adwokata paryskiego, jest ciężko chory.

Ograniczenia dla adwokatów, członków parlamentu

Paryż, 24. 1. (PAT). „Le Matin“ donosi, że paryska rada adwokacka uchwaliła wczoraj postanowienie, w myśl którego adwokaci, piastujący mandat poselski lub senatorski, nie mogą występować przed sądem w charakterze zawodowym za lub przeciwko państwu, departamentom lub gminom. Ponadto rada uchwaliła, że adwokaci, piastujący mandaty poselskie lub senatorskie, którzy występują w obronie instytucji oszczędnościowych i kredytowych, muszą uzyskać na to specjalne zezwolenie od prezesa rady adwokackiej.

Pierwszy wyrok śmierci na kobietę w Palestynie

Jerozolima. (ZAT) Sądownictwo palestyńskie zarejestrowało ostatnio pierwszy wyrok śmierci na kobietę. Sąd okręgowy w Jaffie skazał na śmierć Arabkę Fatmę ze wsi Aina (w pobliżu Petach T.) za umyślne zabójstwo jej ślepego męża. Oskarżona nie miała obrońcy. Procesy o zabójstwo automatycznie jednak przechodzą do sądu apelacyjnego. Jeśli sąd apelacyjny wyrok zatwierdzi, wysoki komisarz będzie mógł karę śmierci zamienić na dożywotnie więzienie, co prawdopodobnie w tym wypadku nastąpi.

Genewa czyni przygotowania do nadzwyczajnej sesji Rady Ligi Narodów w sprawie Austrii

Paryż, 24. 1. (PAT). Genewski korespondent „Matina“ donosi, że generalny sekretarz Ligi Narodów powziął wszystkie decyzje, niezbędne dla szybkiego zwołania Rady Ligi wraz, gdyby kanclerz Dollfuss zażądał jej interwencji. Przewidując, że odwołanie się Austrii do Ligi Narodów byłoby oparte na art. 11-tym drugiego aneksu paktu mówiącym, iż każdy członek Ligi ma prawo zwrócić uwagę Zgromadzenia lub Rady na okoliczności, mogące spowodować zakłócenie spokoju pomiędzy narodami. Wrazie skierowania tej sprawy do Genewy, Liga Narodów, byłaby kompetentna do zabrania głosu w tej sprawie.

W oczekiwaniu odpowiedzi Berlina na demarche Dollfussa

Wiedeń, 24. 1. (PAT) W miarodajnych kołach austriackich potwierdzają wiadomość szwaj-

carskiej agencji telegraficznej, że poseł austriacki w Szwajcarii Pfluegl konferował z organami Ligi Narodów, celem ustalenia sposobów postępowania na wypadek, gdyby Austria odniosła się formalnie do Ligi Narodów. Austria powołałaby się na artykuł 11-ty paktu Ligi, a nie na protokół genewski z roku 1922. Obecnie rząd austriacki oczekuje odpowiedzi Berlina, od której uzależnia swą decyzję co do dalszych kroków. „Wiener Ztg.“ przedstawiając sytuację w Genewie zaznacza, że kanclerzowi Dollfussowi udzielono już niejednokrotnie rady, aby zwrócił się do Ligi Narodów. Austria z podziwu godną cierpliwością znosi dotychczasowe ataki na swą suwerenność, równocześnie jednak rola w proporcji geometrycznej zuchwałość narodowych socjalistów. Austria nie obawia się dyskusji międzynarodowej, gdyż prawo jest po jej stronie.

Niema mowy o przywróceniu monarchji w Niemczech

Min. Frick ostrzega monarchistów przed złudzeniami

Berlin, 24. 1. (PAT). W Weimarze odbyła się wczoraj wieczór akademja, zorganizowana przez rząd turyngijski z okazji 4-jej rocznicy wstąpienia min. Fricka, jako pierwszego przedstawiciela partji narodowo-socjalistycznej do ówczesnego gabinetu parlamentarnego. Omawiając powody, które skłoniły stronnictwo hitlerowskie do wejścia w tym okresie na drogę legalnej walki parlamentarnej, Frick zwrócił się z ostrym ostrzeżeniem pod adresem kół monarchistycznych, aby nie ludziły się nadzieją, że może być dzisiaj wogóle mowa o

jakimś wyborze między monarchją a republiką w Niemczech. Rząd Rzeszy bacznie czuwa. Koła monarchistów, ukrywających się pod płaszczkiem monarchizmu, powinny się wystrzegać zbyt otwartego występowania ze swymi hasłami. Hitler oraz jego ministrowie do ostatniego tchną bronić będą stanowiska, na które ich powołała Opatrzność. — Niema żadnej nadziei, aby można było ich zapomocą jakiegokolwiek ingerencji sprowadzić z drogi dotychczasowej polityki.

Rzecz o „Legjonie Zasłużonych”

(Th.) „Zasłużony“, to niewątpliwie określenie, które w najwyższym stopniu odznacza obywatela państwa, a tytuł ten jest, względnie powinien być, prawdziwym marzeniem i ostatecznym celem życia każdego ożywionego ideałem człowieka. Niewątpliwie tak też jest w rzeczywistości. Tylko że tak niezmiernie trudno ustalić dosyć jasno i bezspornie istotę i treść tego określenia. Rozbieżność i zasadnicza sprzeczność ideałów i myśli ludzi przynoszą najczęściej to ze sobą, że co jeden odczuwa jako zasługę, drugi pożytywa jako szkodnictwo. Jeśli socjalista buntuje robotników przeciw kapitalizmowi i kapitalistom, to on sam i zwolennicy jego poglądów pożytywać będą tę czynność jako szczyt zasługi, konserwatywnie jednak myślący człowiek potępi ją jako szkodliwą w tym samym stopniu, w którym ona się okaże skuteczną. I tak samo będzie się odnosił radykał społeczny, pragnący całą dalszą jak najgłębiej sięgających zmian w ustroju społeczeństwa, do zachowawczych poczynań konserwatysty. Darmo będziemy szukać obiektywnych cech, któreby rzecz rozstrzygnęły bezapelacyjnie.

Takie same trudności w ujęciu określenia „zasłużony“ piętrzą się, gdy dochodzimy do zagadnienia, kto też jest uprawniony do nadania takiego tytułu. Dotychczas niema na świecie takiego autorytatywnego trybunału, którego wyroki nie podlegałyby żadnej dalszej apelacji! Tak zwana „opinia publiczna“, owa nieuchwytna i niewidoczna sędzini, która dzierży władzę nad cziłą ludzką, jest nieraz bardzo powierzchowna i nie wglębia się w istotę rzeczy, sądząc i ferując wyroki wyłącznie od pierwszego wejrzenia, a to jest często mocno złudne. Może być, że instynkt mas — o ile nie jest umyślnie fałszywie kierowany — odgaduje dobrze i wydaje słusznie swój sąd. Ale to się przeważnie zdarza zbyt późno dla jednostki, ażeby ona sama jeszcze mogła radować się nadanym dostojenstwem. Masa wydaje swój sąd dopiero wtedy, kiedy całe dzieło życia jest ukończone, a zatem albo blisko śmierci danej jednostki, albo dopiero po niej, a na te trudności nie było dotychczas żadnego środka, tak że właściwie już nawet nikt na świecie nie szuka tej instancji, któraby ludzi na „zasłużonych“ pasowała. Raczej pozostawia się całą rzecz — historii: niech ona wyda sądy o Indiach.

U nas jednak zamierzają się ludzie na utworzenie antorytatywnego ciała, któreby miało prawo nadawać to odznaczenie. Ma niem być Senat, a zatem instytucja wybitnie polityczna, w której toczyć się musi walka między rozbieżnymi i sprzecznymi interesami społecznymi, walka też, która głęboko się wrzyna w samą substancję zasad i wierzeń. Gdzie ta instytucja weźmie należyty miarę obiektywności, ażeby oceniać sprawiedliwie zasługi takich obywateli, którzy swoją ideologią odbiegają od myśli i przekonań większości Senatu? Czy są jakieś widoki, ażeby się panowie senatorowie przemieniali prosto w — aniołów? Cóż tedy może wyjść z takiego areopagu? Oczywiście nie innego, jak tylko taka jednolita korporacja o tej samej barwie, o tych samych skłonnościach i tendencjach. Można się spodziewać z góry, że t.z. „kapituła“ będzie zbiorowiskiem ludzi konserwatywnych, uniformowanych zupełnie pod względem przekonań i tradycji politycznych. A stanie się tak tem pewniej, że całej instytucji nadaje się z góry charakter jakiegoś zamkniętego w sobie i dosyć ekskluzywnego zagonu, do którego trzeba będzie mocno pukać, ażeby uzyskać wstęp. Każdy obywatel bowiem, pragnący ten wstęp nyzyskać, będzie sam musiał prosić o to, a prośbę swoją będzie miał popierać nie tylko zapewnieniami o swoich zasługach, ale też dokumentami, stwierdzającymi prawdziwość swoich zapodań. A te dokumenta — niewiadomo jeszcze, jaka instancja będzie władna do wydawania ich — dopiero ulegać będą drobiazgowemu badaniu, oczywiście też tu i ówdzie zakwestjonowaniu, a także i ostatecznemu odrzuceniu. Czyżżo się znajdzie rzeczywicie zasłużonych obywateli, takich, co pracują nie dla tyku ta-

kiego czy innego, choćby tylko w postaci honorów i odznaczeń, którzy będą chcieli siedzieć długi czas na takim „cenzurowanem“? Chyba nie. Kto zasługi ma, ten ich nie obnosi i nie okazuje, jak, nieprzymierzając żebrak swoje kalectwo. Raczej ukrywa, gdzie tylko może i w szczerej skromności mówi, że zasług żadnych nie ma. O to właśnie idzie, że do cnót obywatelskich należy też — obywatelska skromność, a ta nigdy nie stanie się głośną i nie będzie się reklamować.

Ale — mniejsza o „Legjon Zasłużonych“, jako taki. Ma to być zakon, jeden z wielu, jakie społeczeństwo już ma i zawsze mieć będzie. Do słabości ludzkiej należy, że się tworzy takie zamknięte kółka, w których można sobie dobrać towarzystwo. Wolno każdemu obywatelowi tworzyć sobie takie kółka, o ile w nich tylko nie zamiera uprawiać szkodliwych knozań. W tym wypadku takich zamiarów oczywiście niema, a zatem cały projekt nie mógłby w szerokich kołach budzić zbytniego zainteresowania. Co jednak zainteresowanie budzi, a zarazem wywołuje bardzo mocne zastrzeżenie, to uprzywilejowania, jakie się zamierza nadać temn zakonowi. Ten zakon stanie się panem niezmiernie wpływowej instytucji państwowej, on będzie panem Senatu, który znowu ma być uposażony w olbrzymie kompetencje ustawodawcze. Tu już każdy obywatel ma nietylko prawo, ale też obowiązek zgłosić swoje krytyczne uwagi, a to nawet bez względu na jego wyznanie i narodowość. Ta ostatnia uwaga jest konieczna, bo jakiś wrażliwy jegomość we Lwowie swego czasu rzucił się z wściekłością na piszącego te słowa za to, że się odważył krytykować projekt ordynacji wyborczej do Senatu, przedstawiony przez sanację. Pan ów sądzi, że Żyd nie ma do takiego poczynania prawa, albowiem tylko Polakom przysługuje prawo urzędowania sobie swojego domu według własnej woli. Zapomniał widocznie ten jegomość, że konstytucja mówi o obywatelach bez dalszego określenia, a, o ile wiadomo, to postanowienie nie zostało wykreślone w nowym projekcie konstytucji. Dotychczas tylko najekrajniejsi endecy posługiwali się tego rodzaju zacnemi argumentami. Byłoby istotnie bardzo smutno, gdyby sanacja przywłaszczyła sobie to nawskróś dzikie, poprostu hotentockie poglądy. A zatem: Każdy obywatel ma nietylko prawo, ale też obowiązek zgłosić swoje zastrzeżenia.

A zastrzeżeniem głównem jest, że ciało ustawodawcze nie może być domeną jakiegoś ciasnego i zamkniętego na wszystkie spusty zakonu, tylko musi być otwarte dla wszystkich obywateli, korzystających z pewnych praw obywatelskich. Jeśli p. wicemarszałek Car mówi, że Sejm pozostanie miejscem, w którym się odzwierciedlają „pierwiastki emocjonalne społeczeństwa“, Se-

nat zaś zastrzeżę dla pierwiastka „refleksyjnego“, to widocznie nie ma zaufania do dojrzałości politycznej wyborcy sejmowego. Prawdopodobnie dlatego, że jest za młody. Jeśli tak jest, to niechaj wysunie w górę cenzus wieku, a będzie miał zupełnie uspokojenie co do dojrzałości. Jeśli element wieku nie daje tego uspokojenia, to go tak samo nie daje określenie „zasłużony“. Zasługi bowiem mogą leżeć na zupełnie innej polaci pracy społecznej, nie mających żadnych punktów stycznych z polityką. A w dodatku należy sobie wyobrazić, że znajdzie się niezmiernie dużo „zasłużonych“ obywateli, którzy nie będą chcieli wystawiać się na takie postępowanie, które fatalnie podobne jest do — śledztwa sądowego, czy nawet policyjnego...

Rządząca większość wnosi „tezy“ konstytucji na sejm. Niewątpliwie ona je tam przyjmie w jakiejś formie i zaaprobuje. Nie jest wiadomem, co twórcy tego niemożliwego i w wysokim stopniu krzywdzącego projektu z nim dalej zamierzają. Nie jest wykluczone, że z czasem uzyska ten projekt, czy podobny do niego, moc prawną. To jest możliwe. Ale chyba nikt się nie łudzi, że takie postanowienia nigdy nie mogą uzyskać aprobaty szerokich mas ludności. Te będą odczuwały tylko ciężką krzywdę, jaką im wyrządzono, pozbawiając je jednego z elementarnych praw, jakie w wolnym państwie przysługuje nieskazitelnemu obywatelowi. A z takiego poczucia nieustannej krzywdy nigdy nie zdrowego wyrósć nie może. Sanacja dotychczas głosiła, że jej głównym celem jest zorganizowanie społeczeństwa i scementowanie go pod sztandarem państwa i dla państwa. Projekt ten jednak raczej oddala od tego celu, niż do niego zbliża.

A gdyby się ktoś naiwnie zapytał: A właściwie jakich korzyści dla państwa i jego mocarstwowego znaczenia można się po realizacji tego projektu konstytucyjnego spodziewać? — to na te pytanie nie znajdzie zadowolającej odpowiedzi.

Korzyści bowiem niema i nie będzie zgola żadnych...

Tezy konstytucyjne na plenum Sejmu

Warszawa, 24. 1. (Sin.) Dziś rozesłano posłom porządek dzienny piątego posiedzenia Sejmu. Jako pierwszy punkt widnieje sprawa zdanie komisji konstytucyjnej z toku prac nad wnioskami klubu BB. o zmianie konstytucji. W drukach dla posłów dodano stare wnioski posłów z klubu BB. z 6/2 1931, wykaz zagadnienia konstytucyjnego ustalony przez komisję konstytucyjną na posiedzeniu z 17/3 1931 i następnie sprawozdanie p. Cara z prac, dokonanych już na posiedzeniach w styczniu 1934, które zawiera tezy konstytucyjne oraz ich uzasadnienie.

Dalsze prowadzenie rozmów francusko-niemieckich — bezcelowe

Paryż, 24. 1. PAT. Opierając się na prywatnych informacjach o treści odpowiedzi niemieckiej na aide memoire francuskie prasa paryska wyraża przekonanie, że bezpośrednie rozmowy francusko-niemieckie na temat rozbrojenia stanęły na martwym punkcie i niczego konkretnego nie należy od nich oczekiwać. Zazwyczaj dobrze poinformowana, a często wyrażająca poglądy kół rządowych „Petit Pari-

sienne“ zaznacza, że stanowiska obu rządów są ostatecznie wyjaśnione. Przedłużenie rozmów wydaję się zbędne. Ze względu na to, że zasadniczy układ nie może wynikać z wymiany poglądów między Francją a Niemcami, dyskusja nad szczegółami wydaje się zbyteczna. Również i „L'Homme libre“ uważa, że dalsze prowadzenie rozmów jest bezcelowe.

Pełno: ocnictwa dla Roosevelta

Waszyngton, 24. 1. (PAT). Komisja bankowa Senatu, która omawiała projekty monetarne rządu, ograniczyła do 2 lat istnienie funduszu stabilizacyjnego i trwania pełnomocnictw udzielonych Rooseveltowi w sprawie dewaloryzacji dolara. W uchwale swej komisja zaznacza, iż okres 2-letni może być zmniejszony na życzenie prezydenta, lub przedłużony o 1 rok. Projekt wjadzie dzisiaj na porządek dzienny obrad Senatu.

Arsenał w budynku gminnym

Wiedeń, 24. 1. (PAT). Dzienniki donoszą że władze policyjne znalazły w miejscowości Schwchat w Austrii Dolnej w budynku miejskim skład broni. Dotychczas znaleziono 3 karabiny maszynowe, 60 karabinów ręcznych, 200 granatów ręcznych, oraz znaczną ilość amunicji. Policja aresztowała 30 osób.

Debata nad budżetem ministerstwa spraw zagr.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 24. 1. (Sin) Dzisiaj przedpołudniem sejmowa komisja budżetowa przystąpiła do obrad nad preliminarzem ministerstwa spraw zagranicznych. Sprawozdawca pos. Walewski (BB) wskazuje na tendencje oszczędnościowe przy jednoczesnym zwiększeniu zasęgu prac ministerstwa. Zawarto szereg układów taryfowych i kontyngentowych. Toczą się rokowania gospodarcze z Niemcami, normalizują się stosunki handlowe polsko-sowieckie i polsko-gdańskie. Obrót handlowy z rynkami zamorskimi stale wzrasta, co spowodowało konieczność utworzenia szeregu nowych placówek. Rozwija się intensywną działalność propagandową, zorganizowano szereg odczytów na tematy gospodarcze, wydawane są biuletyny ekonomiczne, ukazała się w języku angielskim nowa publikacja o Gdyni itd. Mówca cytuje również liczne przykłady zainteresowania się sprawami polskimi we Francji. W echa prasowe wizyty m.in. Becka w Paryżu, podkreślenie przez prasę francuską przy każdej okazji naszej siły ludnościowej i wzrastającej potęgi. Przez zwiększenie zrozumienia dla naszej sprawy na terenie angielskim, krąg naszych przyjaciół w Anglii rozszerzył się. Mówca przytacza tu artykuły prasy angielskiej, nową wyczerpującą książkę o Polsce Masona, cykl odczytów, wygłoszonych w uniwersytecie londyńskim itd. Wiele artykułów przychylnych dla nas ukazało się w prasie amerykańskiej. Prasa wiecka zmieniła się na naszą korzyść, a nawet w dziennikach niemieckich spotyka się coraz częściej z rzeczowym traktowaniem spraw polsko-niemieckich spotyka się coraz częściej z rzeczowym traktowaniem spraw polsko-niemieckich. Wogóle praca informacyjno-prasowa ministerstwa wykazała maximum wysiłku. Wprowadzono pozątem propagandę polskiej kultury zagranicą. W dziedzinie opieki nad emigracją zwiększył się zakres prac departamentu konsularnego wskutek likwidacji urzędu emigracyjnego i przejścia większości tych agend przez ministerstwo spraw zagranicznych.

Posel Czapiński (PPS) zwraca uwagę, że ustaliła się u nas tradycja, iż przy budżecie MSZ nie ma dyskusji nad polityką. Polityka zmieniła się w ostatnim roku gruntownie. Wystarczy wspomnieć o dojściu do władzy Hitlera i o daleko idących zmianach w polityce zagranicznej naszego drugiego sąsiada, tj. Sowietów. Opozycji nie udało się spowodować dyskusji politycznej na komisji spraw zagranicznych, chociaż opinia społeczna nasza i zagraniczna jest zaniepokojona szeregiem zagadnień, w pierwszym rzędzie zagadnieniem stosunku Polski do Niemiec. Odpowiadając na oświadczenie posła Walewskiego o głosach prasy zagranicznej mówca zwraca uwagę, że nie należy tych głosów uważać za wynik sukcesów naszej polityki zagranicznej, są one raczej wynikiem zmienionej konsekwencji, zagranicą. One to tłumaczą zarówno zmianę nastrojów względem Polski w Sowietach, jak i przychylnie głosy prasy francuskiej. Były zresztą i inne głosy prasy francuskiej, o czym będzie mi mówić w komisji spraw zagranicznych. Mówiono tam o intrydze Polski z powodu nowego kursu naszej polityki do Niemiec. Wskazujemy na konsekwencje tej polityki, mianowicie na rozluźnienie stosunków z Francją. Dalej wskazaliśmy, że

ułatwia to pozycję Hitlera, osłabia pozycję polską w Gdańsku, oraz stosunki polsko-sowieckie, w których jakaś konsekwencja też obowiązuje. Są to rzeczy bardzo poważne. Widzimy więc, że nie wszystko się tak pięknie przedstawia, jak to omówił p. referent.

Posel Zieliński (Kl. Nar.) nawiązując do układów z Gdańskiem zaznacza, że zaszedł szereg faktów, które pozostały bez reakcji z naszej strony. W maju zapadł w Gdańsku wyrok sądowy stwierdzający, że rewolucja polityczna w Niemczech obowiązuje i w Gdańsku. W lipcu nowa ordynacja wyborcza przyznała prawo wyborcze tym wszystkim, którzy w swoim czasie opuścili Gdańsk, t.j. optantom na rzecz Niemiec. Wszystkie gdańskie towarzystwa lotnicze otrzymały numeracje lotników niemieckich, zaś policja mundury Reichswehry. Wszystkie te posunięcia są wyraźnie sprzeczne z postanowieniami umów i zwracają się przeciwko nam. A gdzie jest ingerencja naszego MSZ i wyciągnięcie z tego stanu rzeczy konsekwencji? Żadnej reakcji na to nie widzimy, natomiast w rokowaniach handlowych polsko-niemieckich negocjanci polscy uważali za właściwe stworzenie atmosfery życzliwości.

Wiceminister spraw zagranicznych Szembek mawiając cyfry budżetu, oświetlone przez sprawozdawcę, podkreślił, że redukcja budżetu MSZ osiągnięta została przedewszystkiem drogą zmniejszenia ilości etatów, a mimo to zakres działalności ministerstwa i placówek stale wzrasta, co było możliwe tylko dzięki wydatnemu wzrostowi sprawności. Obecnie ministerstwo zwraca główną uwagę na ekspansję gospodarczą na rynkach zamorskich i kolonialnych.

Na zarzuty mówców odpowiadał pos. Miedziński (BB), który zaznaczył, że dyskusja w sprawie polityki zagranicznej będzie miała miejsce w odpowiednim czasie na forum komisji spraw zagranicznych, a wybór tego momentu należy bezwarunkowo do odpowiedzialnego kierownika polityki zagranicznej. W odpowiedzi na zarzuty pos. Czapińskiego pos. Miedziński podkreślił z naciskiem, że w układzie stosunków międzynarodowych Polska grała rolę nader czynną z pomyślnym dla naszej polityki rezultatem.

Po wyjaśnieniach wicemin. Szembeka i sprawozdawcy pos. Walewskiego budżet ministerstwa spraw zagranicznych przyjęto w drugim czytaniu.

Budżet Prezydium Rady Ministrów w komisji Senatu

Warszawa. 24. 1. PAT. Senacka komisja skarbowo-budżetowa pod przewodnictwem sen. Pławskiego rozpatrywała dziś preliminarz budżetowy Prezydium Rady Ministrów. Obszerny referat wygłosił sen. Wańkowicz, poruszając całokształt prac w prezydium Rady Ministrów, dłużej zatrzymując się nad zadaniami biura ekonomicznego, a to w związku z obecnym położeniem gospodarczym. Referent wniósł o przyjęcie budżetu bez zmian. Po udzieleniu wyjaśnień co do koordynacji działalności funduszu kultury narodowej z odpowiednimi agendami Ministerstwami WR i OP przez podsekretarza stanu Siedleckiego, posiedzenie zamknięto.

Przed odpowiedzią Francji na notę niemiecką

Paryż. 24. 1. PAT. Ministerstwo spraw zagranicznych i ministerstwo obrony narodowej — jak twierdzi „Journal” — ukończyły badanie odpowiedzi niemieckiej. Zdaniem dziennika — dokument ten jest tylko próbą usprawiedliwienia początkowego stanowiska Niemiec. Nawet zgoda na zasadę kontroli połączone jest z tylu uwagami, że nie można jej uważać za pozytywne przyzwolenie Rzeszy. W tych warunkach odpowiedź francuska nie może być wątpliwa, ani też nie ulegnie zwłoce. Jest prawdopodobne, że tekst jej będzie ustalony i zaaprobowany na najbliższym posiedzeniu rady ministrów. Należy dodać, że niezgoda istnieje co do samej zasady zwolnienia Francji od odpowiedzi na pytania stanowiące konkluzję

niemieckiego memorandum. Jeżeli próba Anglii nie uda się, ograniczone prezydium konferencji rozbrojeniowej, które zbierze się w Londynie 13 lutego, będzie zmuszone zwrócić się do komisji ogólnej o wyciągnięcie wniosku z niepowodzenia rozmów francusko-niemieckich.

ŁOM SŁODOWY Dra WANDERA

nieodzowny środek
przy kaszlu
i chrypcie

WSZĘDZIE DO NABYCIA

Dalsze śledztwo w sprawie zabójstwa bł. p. Arlosorowa

Jerozolima. 24. 1. (ŻAT) Sędzia śledczy przez słuchał kilkunastu dalszych świadków w sprawie zabójstwa Arlosorowa. Izaak Steinberg agent policyjny, wezwany przez obronę zeznał, że po zabójstwie pokazano p. Arlosorow 400 fotografii osób podejrzanych o działalność komunistyczną. P. Arlosorow wskazała na 3 osoby, które jej zdaniem były podobne do jednego z zamachowców. Następnie jednak zapewniła, że żaden z nich w zabójstwie udziału nie brał. Pozostali świadkowie składali zeznania na okoliczność, w jakich przeprowadzona została ekspertyza badaczy stóp na miejscu zbrodni.

Obniżenie podatku obrotowego od cukru

Warszawa. 24. 1. PAT. W Dzienniku Ustaw Nr. 6, z dnia 24 bm. ogłoszone zostało rozporządzenie ministra skarbu z dnia 13 stycznia br., wydane w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu, które postanawia, że począwszy od 1 stycznia 1934 r. obniża się z 3.6 na 3.35 proc. stawki scalonego podatku przemysłowego od cukru, określone w paragrafie 3 rozporządzenia ministra skarbu z 21 września 1932 r.

Kto wygrał na loterii?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24. 1. (Sin) Dziś w ostatnim dniu ciągnięcia IV klasy Loterii Państwowej padła główna wygrana w wysokości miliona złotych na 40.875. — 15.000 zł. wygrały nry: 26.868, 52.423, 91.483, 107.280, 127.727, 189.996 — 10.000 zł. nry: 140.659, 158.928, — 2.000 zł. nry: 11.199, 31.384, 31.495, 41.328, 64.087, 96.019, 102.088, 102.381, 103.590, 105.061, 107.854, 121.506, 130.258, 132.617, 137.945, 146.477, 146.565, 153.558, 154.243, 154.601, 164.138, 167.796.

Odwiedziny bułgarskiej pary królewskiej w Rumunii

Bukareszt, 24. 1. (PAT.) We czwartek przybyła do Rumunii król bułgarski Borys, wraz z małżonką. Bułgarskiej parze królewskiej towarzyszyć będzie prezes rady ministrów Muszanow. Pobyt dostojnych gości w Bukareszcie potrwa kilka dni. Z okazji pobytu bułgarskiej pary królewskiej w Rumunii odwiedzi Rumunję 27 dziesiętniarzy jugosłowiańskich.

Rocznica zjednoczenia Rumunii

Bukareszt, 24. 1. (PAT.) Z okazji przypadającej w dniu dzisiejszym 75-tej rocznicy zjednoczenia księstw rumuńskich, które utworzyły niezależne państwo rumuńskie, w całym kraju odbyły się wielkie uroczystości. Wieczorem król Karol wypowiedział przez radio i przemówienie na temat zjednoczenia wszystkich Rumunów. W Pałacu Królewskim dobyte się przyjęcie dla kawalerów orderu króla Ferdynanda, któryto order nadawany był za specjalne zasługi, położone dla sprawy zjednoczenia narodowego.

Z DNIA

Bismarck nie miał racji...

Ruch odrodzeniowy w żydostwie dokonał pewnej rzeczy, istotnie niezwyklej i niesłychanej. Zdziałał to, co tak genialny realista polityczny, jakim był Bismarck uważał za niemożliwość. Od „żelaznego kanclerza” pochodzi znane słowo: „Steuern zahlt man aus Zwang, und nicht aus Patriotismus”. Nieraz już mieliśmy sposobność, pisząc o Keren Hajesodzie, zwracać uwagę na psychologiczny paradoks: ludzie z patriotyzmu gotowi są ponieść śmierć i istotnie ponoszą ją nieraz z entuzjazmem, ale z patriotyzmu nie zapłaci nikt ani o jednego złotego więcej podatku, aniżeli bezwzględnie musi...

A my, sjonisci, dokazaliśmy tego cudu, że tysiące i setki tysięcy Żydów na całym świecie płacą od przeszło dziesięciu już lat podatek na odbudowę Żydowskiej Siedziby Narodowej dobrowolnie. Nikt ich do tego nie zmusza, nie mamy egzekutywy ani egzekutorów, nie grozimy licytacją. A jednak — Żydzi płacą podatek. Dobrowolny podatek — zdawałoby się: contradictio in adiecto. Niemożliwość stała się rzeczywistością. — Paradoks stał się prawdą.

Jakim cudem do tego doszło? Jakie siły to zdziałały? Zdziałał to cud żydowskiego odrodzenia narodowego i żydowskiej Palestyny. Sjonizm obudził w żydostwie wolę do nowego, twórczego życia historycznego, do nawiązania wielkich tradycji dziejowych, do oparcia egzystencji zbiorowej na żelaznym zrębie własnej ziemi i produktywnej pracy. Żydowska Palestyna, już w ciągu pierwszych stadiów swego rozwoju, udowodniła realność i żywotność na szego ideału. Żydostwo całe, chcąc czy nie chcąc, świadomie czy nieświadomie, stanęło pod urokiem, poprostu pod przymusem tej nowej rzeczywistości żydowskiej, którą kształtuje Palestyna i która się tworzy jako peryferja tego nowego centrum życia żydowskiego, jakim jest żydowska Palestyna. Nie mówiąc już zupełnie o roli żydowskiej Palestyny jako jedynego dzisiaj na świecie ośrodka poważniejszej żydowskiej imigracji.

Żydostwo zrozumiało i zaczyna rozumieć to coraz lepiej, że jedyny jego ratunek leży w autoemancypacji, a jedynym historycznie twórczym a praktycznie realnym narzędziem, żydowskiej autoemancypacji jest — żydowska Palestyna. W chwili, kiedy żydostwo to zrozumiało — zrozumiało też rolę i znaczenie obu głównych finansowych instrumentów odbudowy żydowskiej Palestyny — Keren Hajesodu i Keren Hajesodu. Wówczas też nauczyli się Żydzi płacić dobrowolny — podatek. Nie tylko składać ofiary, ale także — płacić podatek.

Naturalnie — dalecy jeszcze jesteśmy od ideału. Jeszcze na Keren Hajesod nie płacą wszyscy, i nie płacą tyle, ile powinni. Ale sam fakt, że płacą, że płaci bardzo wielu, że Keren Hajesod może, przynajmniej częściowo, spełniać swoją rolę skarbu państwowego odbudowującego się państwa żydowskiego — fakt ten posiada swoją doniosłość i swoją wymowę. Żydostwo pokazało, że pragnie swego duchowego i politycznego odrodzenia, i że jest do niego zdolne i dojrzałe.

Dzisiaj rozpoczynamy doroczną akcję Keren Hajesodu na terenie naszego miasta. Wezwijemy znowu Żydów krakowskich do deklarowania na rzecz Keren Hajesodu. Tkwi w tym piękny i głęboki symbol, że na dzisiejszej Akademii palestyńskiej w Starym Teatrze obok naszego przywódcy dra Thona przemówią do żydostwa krakowskiego wysłannik żydowskiej Palestyny, nasz drogi i ceniony Leib Jaffe, oraz jeden z najświatlejszych reprezentantów społeczeństwa polskiego, prof. Roman Dybowski, członek Polskiego Komitetu Propa-

Dzisiaj, we czwartek dnia 25 b. m.

EGZOTYCZNY SAMARANG PODWÓJNY PROGRAM w kinie „SWIT” PORT SAN DIEGO z czarownicą krainy mórz południowych sensacyjny COLBERT, LYON i TORRENCE

Leib Jaffe w Krakowie

W dniu wczorajszym przyjechał do Krakowa na krótki pobyt Leib Jaffe, dyrektor centrali Keren Hajesod w Jerozolimie, jeden z najwybitniejszych działaczy jiszuwu palestyńskiego i nieustraszonego orędownik odbudowy Erec Izrael.

L. Jaffe weźmie w Krakowie udział w dorocznej akcji deklaracyjnej na rzecz Keren Hajesod, w której współpracował nader skutecznie przed dwoma lat, dźwigając udział Żydów krakowskich w odbudowie Palestyny na jedno z czołowych miejsc. Publiczność krakowska będzie miała miłą sposobność słyszeć tego fascynującego mówcę dzisiaj na Akademii Palestyńskiej w Starym Teatrze, nadto przemawiać będzie Szan. Gość na zgromadzeniu publicznym w sali Kinoteatru „Atlantic” przy ul. Stradom 15 w niedzielę, 28 bm przedpoł.

Wczoraj, jeszcze przed przyjazdem L. Jaffego, odbyło się w lokalu WIZO w Krakowie zebranie komitetu obywatelskiego dla akcji w Krakowie pod przewodnictwem red. Dra Berkelhammera. Na zebraniu przedstawił dyr. centrali KH p. M. Finkelstein całokształt pracy rocznej dla Keren Hajesod w Krakowie, podkreślając z naciskiem ofiarność i obowiązkowość deklarantów krakowskich, którzy w blisko 100-tu procentach spełnili swe zobowiązania wobec KH. Nad sprawozdaniem roz-

winęła się ożywiona dyskusja, w której wzięli udział m. in. pp. dr. Abeles, dr. Terlo, drowa Mahlerowa, Reiss, drowa Silbersteinowa, arch. Stendig, dr. Silberpfennig, poczem sprawozdanie przyjęto do zatwierdzającej wiadomości. Następnie omówiono w głównych zarysach plan nowej akcji, do której zgłosiło akces w charakterze wolontariuszy ponad stu poważnych obywateli. Akcja tegoroczna mieć będzie charakter „bylskawiczny” i musi zostać ukończoną w ciągu jednego tygodnia. Tempo akcji wymagać będzie zatem od współpracowników większego wysiłku w ciągu krótszego czasu-kresu. Wszyscy obecni przyklasnęli tej myśli, wyrażając życzenie, aby wyniki tegoroczne przekroczyły w dwójnasób rezultaty, osiągnięte w roku ubiegłym.

DZISIEJSZA AKADEMIA PALESTYŃSKA.

W Starym Teatrze ze współudziałem prof. U. J. dra Romana Dyboskiego, dyr. Leiba Jaffego i posła dra Ozjasza Thona rozpocznie się punkt. o godz. 8 wiecz. Kasa będzie nieczynna, gdyż wszystkie bilety są już zajęte. Publiczność proszona jest o zajmowanie miejsc już od godz. 7.30 wiecz., ponieważ o godz. 8-mej biama wejściowa Starego Teatru zostanie zamknięta.

Przed otwarciem wystawy kobierców wschodnich i ceramiki

Jak już podaliśmy, otwarcie Wystawy Kobierców Mahometańskich i Ceramiki w salach Muzeum Narodowego w Krakowie, nastąpi w piątek 2 lutego br. o g. 12 w południe.

Spodziewany jest przyjazd na wystawę p. Premiera Jędrzejewicza oraz całego szeregu wybitnych osobistości ze sfer rządzących stolicy.

Z powodu zbliżającego się terminu otwarcia wystawy, wykończył Komitet redakcyjny opracowanie katalogu, który będzie równocześnie dużym przyczynkiem do wzbogacenia literatury z tej dziedziny.

Wstęp ogólny na temat znaczenia wystaw napisał Dyrektor Muzeum Narodowego prof. Feliks Koper, słowo wstępne od kolekcjonera prof. Włodzimierz Kulczycki, którego zbiory wcielone zostały do wystawy, o ceramice europejskiej i azjatyckiej R. St. Ryszard i prof. Julian Nowak, których kolekcje zajmują dużą część wystawy, o historii rozwoju kobierctwa wschodniego Alfred Holender.

Układ katalogu jakoteż niezwykle bogaty materiałem ilustracyjnym zawierający sto kilkadziesiąt ilustracji, dadzą możliwość zapoznania się z całym materiałem. Poza to katalog jest tak systematycznie opracowany, że uprzyjemni każdemu jak najłatwiejszą orientację.

Ze względu na niezwykłą tego rodzaju publika-

cję oraz ograniczoną ilość egzemplarzy Dyrekcja Muzeum przyjmuje zamówienia na kupno katalogów, tak od instytucji artystycznych jak i od osób interesujących się tą dziedziną.

Dochód z wystawy przeznaczył Komitet na budowę Muzeum Narodowego

WYDAWNICTWO „ŚWIĘTO JAZDY POLSKIEJ”

Jak już donieśliśmy, z inicjatywy prezydenta miasta dr M. Kaplickiego a nakładem Zarządu miejskiego wydany został drukiem znakomity odczyt gen. dr. Wieniawy Długoszowskiego pt. „Wzruszenia krakowskie” wygłoszony swego czasu w Filharmonii warszawskiej z okazji Święta Kawalerji Polskiej na błoniach krakowskich w dniu 6 października 1933 r.

Książka w formacie quarto zawiera 16 stron druku i 18 rotogravjurowych reprodukcji i mimo pięknego układu drukarskiego i artystycznej oprawy kosztuje tylko zł 2.50. Książka jest do nabycia w Głównej Kasie Miejskiej, w Sekretarjacie Komitetu Budowy Muzeum Narodowego przy Wydz. IV. Zarządu miejskiego Tel. 111-92, w Dzienniku Podawczym gł. gmachu Zarządu miejskiego na prterze, w Budownictwie miejskiem oddział A, oraz w kancelarji Muzeum Narodowego w Sukienicach. Cały dochód ze sprzedaży przeznaczony jest na fundusz budowy Muzeum Narodowego.

Zydowskie pochodzenie jest w hitlerowskich Niemczech znamięniem niższości i hańby —

Czyż mamy tę „dyskryminację”
przyjąć obojętnie?
I nie reagować na nią

lestyńskiego. Sprawa Żydowskiej Siedziby Narodowej znalazła się na wielkim szlaku dziejowym. Od nas jednak i tylko od nas zależy rozwój i przyszłość dzieła, które stanowi ośrodek, oparcie, opokę i przyszłość rozprzeczono-go po świecie narodu żydowskiego.

(b)

DROBNE WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE.

ZGON PEDAGOGA. HEBRAJSKIEGO PUGACZOWA. W części wczorajszego nakładu donieśliśmy o zgonie znanego pedagoga hebrajskiego i założyciela „Wioski dzieci” w Palestynie Nazwisko zmarłego brzmi A. Pugaczow, a nie Bograczow, jak brzmiało w wadliwym telefonogramie. Zmarły był jednym z pierwszych pedagogów nowohebrajskich.

KONFERENCJA HISTADRUT HAOWDIM W PALESTYNIIE odbyta w Tel-Awiiwie została o-negodaj zamknięta. Konferencja powzięła szereg rozsolucyj w sprawie imigracji, szkolnictwa, działalności kulturalnej itp.

MŁODY UCZONY ŻYDOWSKI DR MARTIN PLESSNER z Niemiec objął lektorat w Instytucie Wschodnim Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie.

Informator palestyński

(Odpowiedzi na zapytania naszych Czytelników)

E. W. T. 35: 1) Jest tu mała fabryka cykorji a naogół używa się mało produktów do kawy. 2) Jest tu fabryka naczyń aluminiowych produkująca rozmaite naczynia. Naczynia emaljowane sprowadza się głównie z Czechosłowacji, Japonji, Jugosławji, Anglii i Niemiec. W roku 1932 sprowadzono takie naczynia za sumę 8,000 f. szt. 3) Płyty szklane, lustra, szkło do lamp, do świeczników, flaszki i inne przedmioty szklane sprowadza się z zagranicy, głównie z Belgji, Czechosłowacji, Niemiec za sumę 50,000 f. szt. rocznie. Brak narazie w Palestynie fabryki wyrobów szklanych. Przed wielu laty próbował stworzyć taką fabrykę Dizenhof, ale próba się nie udała. 4) Jest tu kilka fabryk przedmiotów do pisania, jak atrament, ołówki itp. Nie uważamy tego za wystarczającą gałąź przemysłu, mającą widoki większego rozwoju. Jest to raczej rzemiosło, które może stanowić podstawę bytu dla właściciela pracującego z rodziną.

DRZEWIARZ AMOH Z NOWEGO SĄCZA: 1) Możliwości pracy w charakterze urzędnika są małe, szczególnie dla osoby nieznającej języków urzędowych w Palestynie, a więc hebrajskiego, angielskiego i arabskiego. 2) Małe są także możliwości dla szofera pozbawionego środków, albowiem szoferzy są zorganizowani w kooperatywach, a aby wstąpić do kooperatywy trzeba rozporządzać pewną sumą. 3) Jest tu kilka fabryk wody sodowej i rozmaitych soków. Ze strony rządu niema żadnych trudności przy otwieraniu takiego przedsiębiorstwa, trzeba tylko spełnić pewne warunki higieniczne wedle wskazówek rządowego departamentu zdrowia. 4) Używa się tu dużo soku pomarańczowegoo fabryki „Asis“. Sprowadza się także wiele esencji z zagranicy, głównie z Anglii, Holandji i Niemiec. 5) Flaszki można nabywać na miejscu za pośrednictwem przedstawicieli fabryk zagranicznych.

BOGERET: Narazie niema jeszcze wydziału medycznego na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie.

PAF.: Niema jeszcze w Palestynie ani szkoły dramatycznej ani też szkoły dla aktorów filmowych.

KORE B.: Z pośród fachów, które Pan wymienił w liście najbardziej odpowiednim fachem jest stolarstwo. Elektrotechników jest tutaj bardzo dużo, radjotechników narazie nie potrzeba wielu, ponieważ wogóle radio jest mało rozpowszechnione z powodu braku stacji radiowej w Palestynie.

FACHOWIEC S. S.: 1) Jest tu kilka fabryk rozmaitych past a są także fabryki farb i płynów przeznaczonych dla niszczenia much i owadów 2) Wosk i parafinę sprowadza się głównie z Ru-

manji za sumę 2—3,000 f. szt. rocznie, natomiast z Palestyny wywozi się trochę wosku pszczelego zagranicę. 3) Narazie pracują w Palestynie znane zakłady chemiczne EOS z Niemiec produkujące pasty na skórę, obuwie i dla czyszczenia metali. Wątpimy przeto czy będzie Pan mógł konkurować z tem przedsiębiorstwem, istniejącem już od pięćdziesięciu lat i posiadającym oddziały w Gdańsku, Szwajcarji i innych krajach, szczególnie, że kapitał, znajdujący się w Pańskiej dyspozycji jest tak mały. 4) Handel oparty tu jest na kredycie, a producent musi dać kupcowi swoje produkty na kredyt na pewien czas. Liczba bankructw w Palestynie jest znikoma w ciągu ostatnich lat. 5) W sprawach emigracji należy zwrócić się do B.ura Palestyńskiego, Kraków, Diella 107.

MARYNARZ 90: Narazie niema jeszcze zorganizowanej szkoły morskiej. Była próba stworzenia takiej uczelni pod nazwą „Zwulun“, ale nie udało się. Istnieje tylko sekcje morskie przy organizacjach sportowych. Istnieje tu kilku działaczy i kilku fachowców zainteresowanych w rozwoju wykształcenia marynarzy. Ludzie ci zajmują się temi sprawami, ale są one narazie w dziedzinie dążeń i myśli, dalekich od realizacji.

WYSZKOŁONA: Palestyna jako kraj wielkiej emigracji i turystyki ma duże możliwości dla sztuki fotograficznej. Jest też tu wiele zakładów fotograficznych. Po największej części sami właściciele pracują w tym fachu, niema przeto zbyt wielkich możliwości dla fachowca, który chce być pracownikiem.

ABSOLWENTKA: 1) Na Uniwersytecie Hebrajskim niema specjalnego wydziału dla ogrodnictwa. Organizuje się obecnie wydział rolniczy i napewno ostatni rok studjów rolniczych da możliwość wyspecjalizowania się w jednej dziedzinie rolniczej jak np. ogrodnictwo itp. 2) Istnieje specjalna szkoła ogrodnicza dla dziewcząt w Nahalal. Nauka trwa w tej szkole dwa lata. Poza tem istnieje możliwość wycuczenia się ogrodnictwa w gospodarstwie robotniczym w Nes-Cijona i w innych gospodarstwach robotniczych w Palestynie we wszystkich tych uczelniach nauka jest głównie praktyczna. W Nahalal opłata wynosi 3 i pół f. szt. rocznie.

DINA: 1) Wyrabia się tu trochę materiałów dezynfekcyjnych (jak lyzol, karbol, itp.). Zamierza się także przystąpić do zorganizowania fabryki rozmaitych gotowych preparatów lekarskich. 2) Naszem zdaniem, jest tutaj miejsce na taką fabrykę a są także możliwości eksportu do Palestyny i krajów sąsiednich (Syrja, Egipt, Irak, Turcja, Persja) sprowadza się gotowe lekarstwa za sumę 6,000 f. szt. rocznie.

CUK E.: 1) Trudno zrozumieć o co Panu cho-

dzi, czy o fabrykację słodyczy i czekolady, czy też o fabrykację ciastek. 2) Przemysł czekoladowy rozwija się w ostatnich czasach w związku ze zniesieniem cła na cukier sprowadzany do Palestyny celem wyrobu słodyczy przeznaczonych na eksport. Istnieją już cztery większe fabryki i wiele mniejszych fabryk z tej dziedziny. 3) I fabrykacja ciastek rozwija się. Jest tu wiele cukierń i wielka fabryka Frumina, która dotychczas zajmowała się produkcją biszkoptów a obecnie wprowadza nawet na rynek wyroby wafłowe pokryte czekoladą i inne ciastka. 4) Fachowiec w tych dziedzinach może z czasem ugruntować sobie byt czy to jako samodzielny fabrykant, czy też jako rchotnik w istniejących przedsiębiorstwach.

„AKU“, lat 22: 1) Trudno torzyc pracę w charakterze pielęgniarki, albowiem przy szpitalu Hadassa w Jerozolimie istnieje szkoła pielęgniarek, wydająca corocznie pewną liczbę kwalifikowanych pielęgniarek. 2) Także możliwości pracy w charakterze akuszerki są bardzo małe, albowiem po największej części porody odbywają się tutaj w szpitalach i sanatoriach.

NIECIERPLIWA A. B.: W ostatnim czasie otwarto tu kilka instytucji kosmetycznych, które mniejwięcej prosperują. Trudno orzec czy jest miejsce na jeszcze jedną taką instytucję w Tel-Awiiwie. W każdym razie miasto rozwija się a razem z rozwojem wzrasta u kobiet zapotrzebowanie na takie instytucje.

MABADA: 1) Istnieje tutaj kilka laboratoriów chemicznych i jest dużo chemików. Dlatego wątpić należy, czy znajdzie Pan pracę w takim laboratorium. Większe są może możliwości przy urządzeniu sobie własnego laboratorium 2) Miejscowości wchodzące w rachubę dla laboratoriów są następujące: Tel Awiw, Jerozolima, Hajfa, Petach Tikwa, a może także Tyberias. 3) Działy dla kobiet najlepsze — to krawiectwo i modniarstwo.

PORUCZNIK U. K. B.: 1) Niema żadnych możliwości otrzymania pracy w charakterze pilota, albowiem niema w Palestynie prywatnych aeroplanów lecz są tylko aeroplany wojska brytyjskiego. Stacje lotnicze istnieją w Ramleh obok Tyberji i obok Jerozolimy. 3) Niema tu szkoły dla pilotów, 4) Adres aeroklubu palestyńskiego brzmi: Adwokat Szochet, Tel Awiw, Rechow Alieby 116.

DZIAŁ HANDLOWY: 1) Niema narazie wydziału dla handlu na Uniwersytecie Hebrajskim. 2) Pozwolenie na wyjazd do Palestyny w charakterze słuchacza uniwersytetu nie daje prawa emigracji także dla żony słuchacza chyba, że zapisana jest również na uniwersytet. 3) Uczniowie, którzy poprzednio nie otrzymali wykształcenia hebrajskiego (w szkołach hebrajskich) muszą zdać egzamin z języka hebrajskiego. Termin egzaminu ustalany jest przez władze uniwersyteckie a nie odbywa się nigdy przed końcem pierwszego roku studjów słuchacza. 4) Słuchacz Uniwersytetu Hebrajskiego, jeśli jest obywatelem polskim, ma prawo do odroczenia służby w wojsku polskim.

BARUCH

8)

Aron, Friedmann i S-ka

Przekład z francuskiego Heleny Hellerówny.

— Ach, dlaczego nie stał się raczej podobny do dziadka, którego imię mu nadano? Dlaczego nie odziedziczył po nim zrównoważonego i rozsądnego umysłu?

Na schodach dał się słyszeć krzykliwy i zniecierpliwiony głos Zakliny, która wołała z pierwszego piętra:

— Czy jest już obiad, mammo?

Niebawem Zaklina weszła do salonu i w tym dużym, niskim pokoju, natłoczonym meblami, drobiazgami i porcelaną, z czasów Drugiego Cesarstwa, na tem staroświeckim, ponurem tle razila niemal obok rodziców i brata tą dziewczyną w sukni ze srebrnej lamy, wysportowana, hałaśliwa, o pięknych, zmysłowych ustach, krótkich włosach i śmiałych, niebieskich oczach.

Ucałowała ojca koniuszkiem warg, lekając się, ażeby nie zmieniła sukni lub nie zepsuła uczesania. Friedmann nie robił jej najmniejszych wyrzutów. Był ogromnie rozczulony, gdyż cała rodzina była przy nim, a ojciec jego i dziadek zdawali się ich błogosławić. W tej chwili ci dwaj nieboszczycy byli dlań znacznie realniejsi, niż spadek la Guernerie'go lub kupno „Dansk Union“. Przypomniał sobie swe refleksje, gdy wracał z synagogi do domu... Duch rasy żydowskiej jest oparty na rodzinie, a tradycje wieków zmierzają tylko do tego, by ją utrzymać... Wziął za rękę Maurycego, podał drugą Zaklinie i udał się z dziećmi do jadalni. Na progu odwrócił się ku żonie, by jej ukazać twarz, promieniejącą szczęściem.

ROZDZIAŁ IV.

Szofer, rozmawiający z kolegą przed bramą biura, pociągnął się do samochodu, otworzył drzwiczki i usunął się, zdejmując czapkę. Szymon Aron wsiadł ociężale do auta, zgarbiony, z nasuniętym na oczy melonikiem i parasolem pod pachą. Rozsiadł się wygodnie na poduszkach, położył obok siebie okazały stos pism francuskich i innych i przykrył oczy, rozkoszując się już naprzód przeczytaniem tej całej finansowej prozy w spokoju, swobodnie, gdy położył się wcześniej do łóżka z grzejką gumową na żołądku.

Kiedy jednak z chodnika zobaczył oświetloną i ukwieconą jadalnię, przypomniał sobie, że mają dziś na obiedzie gości i musiał się pożegnać z myślą o spokojnym odpoczynku. Wszedł do biblioteki, zdjął surdut i położył się na kanapie, z wściekłością podkładając sobie pod głowę skórzaną poduszkę. Obok na niskim stolczku położył dzienniki, których nie miał już ochoty czytać. Próbował się zdrzemnąć na chwilę, by nabrać sił, niezbędnych do odgrywania znowu roli uprzejmego bankiera i usługowego pana domu.

Nie zdążył jednak zasnąć; drzwi zatrzasnęły się i rozległ się piekielny głos jego żony.

— Ty sobie śpisz i nie wiesz, co mi się przydarzyło!

Nie, nie wiedział, lecz myślał, że ona, która sprosiła gości, ma kłopoty, nie była dlań niemila.

— Rafał zadzwonił mi właśnie, że nie będzie na obiedzie. Rzekomo ma się spotkać z jakimś dyrektorem teatru, który zamierza zamówić u niego dekoracje... Powiedziała mi, że nie wierzę w tę całą historję i że doprawdy mogłby się kiedyindziej zobaczyć ze swoją przyjaciółką...

Szymon Aron uśmiechnął się ukradkiem, gdyż jego sympatja była po stronie syna. Sam chciałby się wykręcić

HITLERIANA

CO JEST DLA HITLERYZMU NIESLYCHANĄ PROWOKACJĄ?

(K) Głośne kazania kardynała Faulhabera, o których obszernie już pisaliśmy, zaniepokoiły widocznie bardzo mocno hitleryzm, co wynika chociażby z ostatniej manifestacji „Kampf bunda für deutsche Kultur“. Głównym referentem na tej manifestacji w Hanowerze był Alfred Rosenberg, który w słowach bardzo ostro wystąpił przeciwko kardynałowi Faulhaberowi, pouczając go, że oba kościoły chrześcijańskie, tak katolicki jak i protestancki, po winny właściwie być wdzięczne kanclerzowi za to, co zdołał dla narodu niemieckiego i za to, że jeszcze wolno wogóle wygłaszać kazania. Filipkę swoją przeciwko kardynałowi Faulhaberowi zakończył Rosenberg: „Gdy nosimy koszule brunatne przestajemy być protestantami lub katolikami, bo jesteśmy wówczas tylko Niemcami“.

Równocześnie ogłosił centralny organ partii hitlerowskiej „Der Völkische Beobachter“ artykuł pt. „Niesłychana prowokacja narodowego socjalizmu“. W artykule tym wystąpił centralny organ hitlerowski bardzo ostro przeciwko mowie, którą wygłosił Karol Adams, profesor teologii katolickiej na uniwersytecie w Tübingen, podczas uroczystości dla uczczenia Roku Świętego w Sztuttgarcie. Prof. Adams zaznaczył w swej mowie, że Niemcy do piero po przyjęciu chrześcijaństwa wkroczyły na arenę historii. Usiłowania „chrześcijan niemieckich“ są katastrofą dla Niemiec, gdyż ruch ten nie zna proroków, zadawałając się tylko mytami, bajkami i baśniami. Dla katolicyzmu jest historia żydowska jedynym w swym rodzaju przeżyciem, albowiem na jej tle wystąpił potem Chrystus. — Słowa te są zdaniem centralnego organu hitlerowskiego, „niesłychaną prowokacją narodowego socjalizmu“!

HITLERYZM ORGANIZUJE „LEGJON SZWAJCARSKI“ W BERLINIE

W Berlinie powstał „Legjon szwajcarski“, składający się z samych obywateli szwajcarskich. Na czele legjonu stanął ścigany listami gończymi policji zurychskiej Eryk Maey, któ-

ry werbuje groźbami bądź obietnicami, że zbliża się triumf hitleryzmu w Szwajcarii, wobec czego przystąpienie do legjonu już teraz może być korzystne na przyszłość.

Prasa szwajcarska bardzo ostro występuje przeciwko tej wroziej dla Szwajcarii aktywności rządu niemieckiego, przypominając, że swego czasu tak minister spraw zagranicznych Neurath jak i minister Goebbels uroczystie zapewniali w Genewie, że Rzesza niemiecka nie dąży absolutnie do „gleichschaltowania“ Szwajcarii. Prasa szwajcarska zapowiada też energiczną interwencję rządu szwajcarskiego w Berlinie.

DLACZEGO TORGLER DOSTAŁ SIĘ DO „SCHUTZHAFTU“?

Dziennikarze zagraniczni uzyskali zezwolenie tajnej niemieckiej policji państwowej na rozmowę z Torglerem. Na pytanie jednego z dziennikarzy, dlaczego Torgler wyraził życzenie, by umieszczono go w „schutzhafcie“ oświadczył Torgler: „Jest to nieprawda, nigdy

o to nie prosiłem. Najgorsza wolność jest mi jeszcze miłsza niż najlepszy Schutzhaft“. Obecny przy tem obrońca Torglera dr Sack odezwał się, że on to prosił o Schutzhaft dla Torglera, ponieważ tenże otrzymywał jeszcze w więzieniu mnóstwo listów z pogroźkami.

TAJEMNICA LISTOWA W NIEMCZECH ZNIESIONA.

Coraz częstsze są wypadki skazywania obywateli niemieckich na dłuższe kary więzienne za tzw. Greuelpropaganda, którą uprawiają w listach przesyłanych krewnym mieszkającym zagranicą. Listy te się na poczcie otwierają, a treść ich komunikuje się policji. Pewna robotnica skazana została na rok i 3 miesiące więzienia za rozpowszechnianie „nieprawdliwych“ wiadomości o tem, co się w Niemczech dzieje.

58-letnia nauczycielka otrzymała sześć miesięcy więzienia, ponieważ w liście określiła urzędowe doniesienie o przelocie nad Berlinem obcych aeroplanów jako szwindel.

26-letnia sprzedawczyni napiętnowała pastwienie się nad ludźmi przebywającymi w obozach koncentracyjnych, za co skazana została na dziewięć miesięcy więzienia.

Za prawdę w Niemczech bardzo ostro się karze!

Hitleryzm w Polsce...

Pod wiśniową koszulą...

Ruch narodowo-socjalistyczny na Śląsku doczekał się niebylejakiego zaszczytu. Onegdajszy prorządowy „Kurjer Poranny“ przynosi artykuł wstępny, znanego dziennikarza p. E. Paciorkowskiego, o polskich hitlerowcach. Artykuł utrzymany jest w tonie nieprzychylniej — neutralności.

P. Paciorkowski został zaszczycony rozmową z „sąnymi“ wodzami polskiego hitleryzmu. Niejaki p. Gryfita-Chamiec wdał się „höchstpersönlich“ w rozmowę z p. Paciorkowskim, któremu opisał koleje swego życia. P. Paciorkowski nazywa p. Chamca „Goebbelsem polskich narodowych socjalistów“. Dopiero po zameldowaniu się u p. Chamca, miał p. Paciorkowski możność poznania „wodza partji“ p. Józefa Grałę. P. Grała był właśnie w trakcie odbierania codziennych raportów, gdy „rodak“ (jak p. Paciorkowskiego tytułowano w zaufaniu) wszedł do jego gabinetu. Wzniesienie ręki w górę. Okrzyk „Naprzód“, i

p. Paciorkowski przeprowadza regularny wywiad z p. Grałą.

Z opisu p. Paciorkowskiego nie możemy wyrobić sobie należytego zdania, o bractwie p. Grały. Coś niecoś możemy się o tem dowiedzieć z tygodnika „Błyskawica“, będącego organem polskiego narodowego socjalizmu. W numerze tym czytamy taką oto „rozprawę“ a p. Kowalem-Lipińskim, który prowadzi na Śląsku również fałszywostewski, czy hitlerowski „Radykalny Ruch Uzdrawienia“.

„I jeżeli — pisze „Błyskawica“ — nazwał wielki Sienkiewicz w „Ogniem i Mieczem“ nazywa Chmielnickiego lisem i wilkiem, węciem i orłem, — to Kowala z Lipin nazwać można czyniąc porównania z zoologii: ¼ osła, ¼ padalca, ¼ małpy, ¼ świni, — Kowal Józef z Lipin — Lipiński, twórca i założyciel: radykalnego uzdrawienia warjatów, wydawca

z tego obiadu. Udał jednak, że podziela oburzenie małżonki i skorzystał ze sposobności, by ją jeszcze więcej rozślościć:

— To niema sensu! Skandal doprawdy! Ala dlatego sobie nie z nas nie robi, że ty go zanadto psujesz, Julcino! To twoja wina!

— Ja go psuję? To już świat się kończy!

Julja Aronowa trzęsa się cała z oburzenia, od dużych, płaskich stóp aż po czubki utlenionych blond włosów, które były krótko przycięte i zaczesane od czoła. Miała jednak pewną godność, która potrafiła się oprzeć śmieszności dziwnego szala, o geometrycznym, czerwonym, niebieskim i pomarańczowym rysunku, udrapowanego na jej potężnym biuście, pękającym niemal pod zbyt jaskrawą zieloną suknią. Zamilkła na chwilę, jakby chciała zaczerpnąć lodowatego tonu, którym się zwykle posługiwała i odzyskała się znowu, gdy oburzenie skoncentrowało się w jej bladych, wylupiastych oczach i w drżącym nosie, podobnym do dzioba papugi:

— Jeśli jedno z nas zawiniło w tym wypadku, to tylko ty. Kiedy Rafał wrócił z wojny, pozwoliłeś mu obrać sobie zawód według jego widzimisie!

Szymon Aron, usłyszawszy te słowa, skoczył z kanapy, jakby go ukłuło tysiąc szpilek, które nagle najeżyły się poduszki.

— Więc teraz mnie obwiniasz! Mnie! A kto się zajmował wychowaniem Rafała, jak nie ty?

Mówił bardzo szybko i głośno, gestykulując rękoma, jakby się obawiał, że ona go powstrzyma, zanim wypowie wszystko, co mu leżało na sercu.

— Gdy wrócił z wojny — przynajmniej raz się dzielnie bójś! w wojsku — wówczas było już za późno... Zapyta-

tem go, czy chce pracować w banku. Czy wiesz, ilebym za to dał, by on dziś był moim pomocnikiem? Kiedy mi odpowiedział, że marzy o malarstwie, nie sprzeciwiłem się temu. Nie okazałem swego rozczarowania, gdyż niedorzeczne byłoby zmuszać go, by został bankierem. Powiedziałem sobie, że zamiast kiepskiego bankiera będę miał może dobrego malarza.

Szymon wzruszył ramionami, śmiejąc się szyderczo.

— Dziś nawet i to mi się wydaje dość wątpliwe...

— Nie wiesz, co mówisz. Rafał jest bardzo zdolny! — przerwała pani Aron, urażona w swej macierzyńskiej dumie i artystycznym znawstwie.

— Zdolny? Tak twierdzisz ty i twoi zwarzjowani znajomi! Nigdy nie rozumiałem tego malarstwa i wiem, że go nigdy nie zrozumie... I nie tylko ja... Widzę jednakże, że ty i twoi znajomi przewróciliście tak w głowie temu biednemu chłopcu, że uważa się teraz za geniusza!...

Zmierzyła go od stóp do głów i wzniosła oczy ku niebu:

— Możliwe, że znasz się na twoich interesach... spodziewam się przynajmniej, lecz co do sztuki... no wiesz! ...Nigdy nie miałaś o tych rzeczach najmniejszego pojęcia! — oświadczyła z pogardliwym politowaniem.

— Twoją rzeczą było — ciągnęła dalej — przygotować go do roli bankiera. Zawsze marzyłam, by mój syn został wielkim finansistą, słynnym bankierem i mecenasem sztuki. Nie spełniłeś godnie roli ojca... Żebyś tylko nie zrobił tego samego z Ludwikiem!

— Jeśli tylko ty się nie będziesz do tego mieszała, to nie obawiaj się — mruknął Szymon. — Ludwik wyjdzie na ludzi!

(Ciąg dalszy nastąpi).

i kierownik“ szmatki zwącej się „Frontem Polski Zbudzonej“.

Wogóle towarzystwo — zoologiczne.

Ala nie o to chodzi. W dobre obrony przeciw-gazowej można i taki atak wytrzymać. W artykule p. Paciorkowskiego w „Kurjerze Porannym“ dowiadujemy się, że p. Graża urządza często obfite libacje dla swych zwolenników i przyszłych członków swej partji a

„jako syndyk zajmuje się udzielaniem porad w sprawach podatkowych wyrabianiem ulg, zatwierdzeniem odwołań w urzędach skarbowych.. I dlatego może „szefem sztabu“ NSPR jest były urzędnik skarbowy p. Siminiak.

Sprawy podatkowe w połączeniu z ideologią narodowego socjalizmu dają jednak dobre efekty. Frazesy narodowego socjalizmu dla młodzieży, zmniejszanie podatków dla starszych. I dlatego do NSPR garnie się i młodzież i drobnomieszczaństwo.“

P. Graża bowiem „wódz polskiego faszystwu“, „jest przewidziany na przyszłego dyktatora w Polsce, a jego żona, Niemka, podobno już obiecuje protekcje przy otrzymywaniu urzędów“.

„Rozglądam się — pisze p. Paciorkowski — po partyjnym lokalu. Co chwila otwierają się drzwi i co chwila wchodzi i wychodzą interesanci. Trzeba przyznać, iż organizacja p. Graży wre życiem. Pomimo pustki we wnętrzu hasła, pomimo nieciekawych sylwetek przewodców. Wydaje się nieprawdopodobne, że parę tysięcy ludzi daje się łapać na mowy profesora Gryfity (głównego agitatora), na tanią frazeologję i na wiśniowe koszule.

Kto za to wszystko płaci? Kto ponosi koszty wyjazdów partyjnych dygnitarzy, utrzymanie sztabu urzędników, liczne wydawnictwa. Kto opłaca restauracyjne sale i poczęstunki, przy których odbywa się werbowanie zwolenników dla NSPR?“

Odnosnie do ulg podatkowych, ciekawem było by się dowiedzieć, w jakito sposób p. Graża je wyrabia. Kto za nim stoi? Czyha jakaś wysoka figura? Czy śląskie władze skarbowe nie uważają za wskazane zainteresować się, w jaki sposób p. Graża uzyskuje te ulgi podatkowe dla swoich zwolenników i dlaczego ulgi te są dostępne tylko dla „wiśniowych koszul“. A może pomoc pana prokuratora okazałaby się w tym wypadku niezbędną?..

Co do źródeł, z jakich polscy hitlerowcy utrzymują swą propagandę i siebie, p. Paciorkowski pyta: Kto za to wszystko płaci? Zauważa na to wczorajszy „Głos Narodu“:

„Istotnie, ciekawe. P. Paciorkowski, który te pytania sformułował, winien nam odpowiedzieć na nie. I, jeśli kto, to on, dziennikarz z rządowego organu, najwięcej ma szans do znalezienia odpowiedzi na te pytania. Ale boimy się, że tych odpowiedzi od niego nie otrzymamy. Dlaczego? Nie dlatego, by nici poruszające ten „narodowy socjalizm“ były wpuazczone „do wody“, ale dlatego, że tkwią tam, dokąd wzrok zwyczajnych śmiecielników nie sięga“.

Co to wszystko ma znaczyć?..

KOMUNIKATY.

— AKAD. ORG. SJON SOCJ. (Sarego 7 I p.) Dziś o 8-mej wiecz. referat tow. D. Gerichtera n. t. „Walki klasowe u starożytnych Hebrajczyków“.

— S. K! A. „HADIMAH“. Dziś o godz. 7.15 zbiórka wszystkich bb., celem pójścia na akademję propalestyjską. Obecność wszystkich konieczna.

— TOW. ESPERANTO (Smoleńska 9). Dziś (czwartek) godz. 7.45 katepetytoryjny kurs Esperanta.

— „CHŁOPI W POLSCE DAWNIEJ A DZIS“ — referat na ten temat wygłosi dzisiaj w sali Domu Ludowego „Wisła“ w Krakowie p. poseł Jan Brodacki. Początek o godz. 6-tej wieczorem. — Wstęp wolny za okazaniem zaproszenia, które wy daje Sekretarjat Koła S. L. — Mały Rynek.

— MAKKABI. Dziś 6.30 wiecz. odędną się na torze „Makkabi“ próby wewnętrzno-klubowe w jeździe szkolnej i pokazowej. W pierwszej konkurs walea dla pań.

Przed XV. Konferencją Krajową

W myśl § 6 statutu organizacyjnego zwołała Egzekutywa Org. Sjon. dla Zach. Małopolski i Śląska XV. Konferencję Krajową, jako naczelną władzę Organizacji, na dzień 18 LUTEGO do Krakowa. W związku z tem podajemy ogólne przepisy statutu organizacyjnego, tyczące się tak wyborów delegatów na Konferencję Krajową, jakoteż kalendarza wyborczego delegatów wraz z obowiązującymi w tym kierunku przepisami:

1) Udział w Konferencji Krajowej z głosem stanowczym biorą: a) członkowie Egzekutywy; b) Rady Centralnej; c) delegaci, wybrani przez ogólnoszląskowców, członków organizacji ogólnosjonistycznej, w sposób ordynacją wyborczą na zjazd przewidziany.

2) Liczbę delegatów, przypadających na każdą miejscowość, ustala Egzekutywa według liczby członków miejscowej organizacji (świadczy o tem liczba sprzedanych legitymacji partyjnych).

3) Czynne prawo wyborcze posiada każdy członek organizacji ogólnosjonistycznej, który ukończył 18 rok życia. Czynne prawo wyborcze wykonuje dany wyborca w tej miejscowości, w której jest członkiem organizacji.

4) Bierne prawo wyborcze przysługuje każdemu członkowi Krajowej Organizacji Sjonistycznej, o ile ukończył 21 rok życia i spełnił swój obowiązek wobec Keren Hajesodn.

5) Wybory delegatów na zjazd są tajne, bezpośrednie, wiekopółowe i odbywają się na podstawie spisu członków organizacji miejscowej.

6) W miejscowościach, w których niema 50 wyborców, wybory odpadają, a delegatem jest bez wyborów mąż zaufania lub też przewodniczący

Komitetu Lokalnego.

Podając powyższe przepisy Egzekutywa ustala następujący kalendarzyk wyborczy:

4 lutego — likwidacja akcji legitymacyjnej.

6 lutego — przekazanie Egzekutywie zainkasowanych kwot z akcji legitymacyjnej wraz ze spisem osób, które legitymacje nabyły.

8 lutego ustali Egzekutywa na podstawie przekazanych pieniędzy z akcji legitymacyjnej liczbę mandatów, przypadających na każdą miejscowość.

11 lutego — wybory delegatów na Konferencję Krajową na całym terenie Krajowej Organizacji.

18 lutego — Konferencja Krajowa.

EGZEKUTYWA ORGANIZACJI SJONISTYCZNEJ DLA ZACH. MAŁOPOLSKI I ŚLĄSKA.

Akcja legitymacyjna w toku

Ze względu na zbliżający się termin zamknięcia akcji legitymacyjnej na rok bieżący, zwracamy się do wszystkich Komitetów Lokalnych, by położyły odpowiedni nacisk na tę akcję i przeprowadziły ją energicznie w swych miejscowościach. — Należy zwrócić się do stowarzyszeń młodzieży ogólnosjonistycznej, by podjęła odpowiednią ilość legitymacji dla swych członków, jakoteż by współpracowała z Komitetem Lokalnym w rozsprzedaży legitymacji wśród społeczeństwa. Należy podać do wiadomości wszystkim, że tylko posiadacze legitymacji partyjnej mają czynne i bierne prawo wyborcze do Władz partyjnych przy zbliżających się wyborach.

EGZEKUTYWA ORGANIZACJI SJONISTYCZNEJ DLA ZACH. MAŁOPOLSKI I ŚLĄSKA.

Co zdziałano w Palestynie dla Żydów niemieckich

Jerozolima. (ZAT) Centralne biuro palestyńskie dla spraw kolonizacji Żydów niemieckich poinformowało na konferencji prasowej o swych dotychczasowych pracach, które, jak wiadomo, kierują dr Chaim Weizmann w Londynie i dr. Artur Ruppin w Jerozolimie.

Główny referat wygłosił dr. Ruppin. Jakkolwiek niepodobna jeszcze podać dokładnych liczb — oświadczył dr. Ruppin — to jednak można przyjąć, że w ciągu ubiegłego roku osiedlił się w Palestynie od 7 do 9 tysięcy Żydów niemieckich. Podczas spisu ludności w r. 1921 gmina żydowska niemiecka liczyła około 2000 osób, obecnie zaś jest co najmniej pięciokrotnie liczniejsza. W Palestynie zebrano na fundusz pomocy uchodźcom niemieckim 12 000 fr., z czego 10 000 w gotówce.

Biuro realizuje swe projekty przy pomocy Agencji Żydowskiej, Waad Haleumi oraz „Histadruth Olej Germania“. Przechodzą tymczasowo urządzają się w hotelach, dopóki nie otrzymają stałego zajęcia. Przy biurze czynna jest komisja doradcza, która się zbiera co miesiąc w następującym składzie: dr. Teodor Zlocisty, miss Henrietta Szold, dr. Levy, dr. Ludwik Finer, dr. Prauss, raz Kurt Ruppin.

Budżet centralnego biura sięga 125 000 f., z tego brytyjski fundusz centralny pomocy uchodźcom wyasygnował 50 000 f. szt. Z tej ostatniej sumy przeznaczono 30 000 f. na budowę domów w starych kolonjach, zaś 20 000 na przysposobienie rolne niemieckich uchodźców. Poza tem w innych krajach zadeklarowano 50 000 f. na życzenie komitetów pomocy w Aleksandrii i Kajrze siałogona będzie kolonja Żydów niemieckich p. n. „Majmonia“ (ku czeł Majmonidea).

Przy biurze czynna jest poradnia dla uchodźców, dysponujących kapitałami. Żydzi niemieccy są z reguły bardzo ostrożni i nie spieszą się z inwestowaniem pieniędzy w niepewnych przedsięwzięciach. Wszystkie ich przedsiębiorstwa oparte są na solidnych podatakach, tem większe znaczenie ma w tym zakresie poradnia. Uchodźcy należący do wolnych zawodów muszą przeważnie ulec „przewarstwieniu“, ponieważ trudno dla wazy-

stkich znaleźć zajęcie w zawodach akademickich. Jednym z najważniejszych zadań poradni jest niesienie pomocy wolno-zawodowcom przy aklimatyzowaniu się w kraju i przystosowywaniu się do nowych warunków życia i pracy. W Emek Zebulun, na gruntach Keren Kajemeth pod Hajfą, powstało osiedle dla 150 rodzin, następnie buduje się dla 50 rodzin, trzecie zaś w Talpioth pod Jerozolimą, dla 30 rodzin i wreszcie jedno osiedle w Mikwah Izrael w pobliżu Tel-Awiwu. Poza tem powstają osiedla rolnicze w Wadi-Hawarit (50 rodzin), w pobliżu Petach Tikwah (50 rodzin) oraz w Mirrac Hajfą (25 rodzin). Ostatnio osiedle w Emek Zebulun już zostało otwarte.

Na prace badawcze niemieckich uczonych i nauczycieli wyasygnowano 900, z tego 500 w technikum hajfskim, zaś czterysta w rolniczej stacji eksperymentalnej w Rechowoth.

P. Henrietta Szold referowała o działalności centralnego biura w zakresie opieki nad dziećmi uchodźców. Dla młodzieży od 15 do 17 lat przeznaczono 350 certyfikatów. Poza tem we wsi dziecięcej Ben-Szemen urządzili się 10 młodszych dzieci Żydów niemieckich. Pierwsza grupa, licząca 68 starszych dzieci przybędzie do Palestyny w końcu stycznia. Buduje się już dla nich domy w Ein-Harod. Pozostałe grupy urządzone będą w różnych częściach kraju. 55 dzieci rodziców ortodoksyjnych osiedlił się w kibuc w pobliżu Petach Tikwy. Pani Szold opowiadała o wzruszającej przyjaźni, z jaką dzieci niemieckie wszędzie są podejmowane. W chwili obecnej 350 dzieci Żydów niemieckich utrzymywanych jest przez różne rodziny żydowskie, które dbają o dzieci aż do czasu, gdy rodzice osiedlą się w kraju. Znaczej pomocy udziela przytem związek kolonistów. W końcu dr. G. Landauer referował o stosunkach między biurem palestyńskim a centralnym funduszem brytyjskim. Referent komunikuje, iż w chwili obecnej przechodzi przeszkolenie rolne 300 Żydów niemieckich w Emek, 800 w różnych kibucach, zaś 500 pracuje w charakterze indywidualnych robotników w dawnych kolonjach.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Ułgi w spłacie zaległych składek ubezpieczeniowych

Uchwalony na ostatnim posiedzeniu Rady Ministrów projekt ustawy o ułatwieniu spłaty zaległych składek i opłat na rzecz ubezpieczeń społecznych zawiera następujące postanowienia:

1) Ubezpieczalnie społeczne (dawne Kasy Chorych), Zakład Ubezp. Pracowni Umysłowych, Zakład Ubezp. Emerytalnego Robotników, Zakład Ubezpieczenia od wypadków, oraz Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu udzielają ulg w opłacie tylko tych zaległych składek i opłat ubezpieczeniowych, których termin płatności upłynął przed 1 października 1933 r.

2) Odsetki zwłoki i kary za zwłokę, przypadające od wyminionych wyżej należności za czas od daty powstania zaległości do końca września 1933 r. w tym czasie nieuiszczone ulegają, jeśli chodzi o należności Ubezpieczalni Społecznych (dawnej Kas Chorych) — całkowitemu skreśleniu i, jeśli chodzi o należności pozostałych instytucji — obniżeniu do 6 proc. w stosunku rocznym.

3) Po umorzeniu względnie obniżeniu odsetek zwłoki wymienione instytucje ubez. społ. rozłożą spłatę zaległych należności w sposób następujący:

a) w razie zabezpieczenia hipotecznego — na raty płatne w ciągu lat 10, od dnia 1. 1. 1933 roku poczynając, przy oprocentowaniu 4 i pół procent rocznie, licząc od 1. 1. 1933 r.

b) w razie braku zabezpieczenia hipotecznego — na raty płatne w ciągu lat 3, od dnia oprocentowania 6 proc. rocznie, licząc od 1. X. 1933 r.;

c) spłatę zaległych należności, przypadających od związków samorządowych i innych osób prawa publicznego — na raty, płatne w ciągu lat 10, od 1. 1. 1933 r. poczynając, przy oprocentowaniu 4 i pół proc. rocznie, licząc od 1. X. 1933 r.

4) Minister opieki społecznej w porozumieniu z ministrem skarbu ustali w drodze rozporządzeń tryb postępowania oraz szczegółowe warunki stosowania powyższych ulg oraz może przyznać dalsze ulgi dla płatników, którzy spłacą zaległe składki przed terminem ulgowym.

5) Ponadto minister opieki społecznej może upoważnić wymienione na wstępie instytucje ubezpieczeń społecznych do umorzenia w całości lub części należności tych instytucji z tytułu zaległych składek i opłat ubezpieczeniowych w wyjątkowo gospodarczo uzasadnionych przypadkach, a w szczególności w przypadkach, gdyby ściągnięcie tych zaległości spowodować mogło uciążliwą gospodarczo majątku lub przedsiębiorstwa oraz w przypadkach szczególnie cięższej sytuacji związków samorządowych, uznanej za taką przez właściwą nadzorczą nad temi związkami.

Wkładki do Funduszu Bezrobocia

Zarząd Obwodowy Funduszu Bezrobocia w Krakowie nadsyła nam następujący komunikat:

Działalność Funduszu Bezrobocia oparta na przepisach Ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia w brzońniu radanem obwieszczeniem z dnia 24 czerwca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58/32 poz. 555 nie uległa zmianom i trwa nadal.

Z powyższego wynika, że pracodawcy nadal mają obowiązek zgłaszania pracowników oraz terminowego przekazywania należnych Funduszowi Bezrobocia wkładek.

Celem komunikatu niniejszego jest usunięcie błędnego mniemania, jakoby nowoobowiązująca ustawa o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. No 51/33 poz. 396) zmieniała przepisy prawa o zakresie działania Funduszu Bezrobocia.

Kartel mebli giętych

Omawiana jest sprawa utworzenia kartelu krajowych fabryk mebli giętych. Ogólne zasady, na których miały być oparte ten kartel zostały już ustalane, w szczególności ustalono zostały ceny i warunki sprzedaży. Jednocześnie rozpoczęto rozmowy w sprawie ewentualnego utworzenia również międzynarodowego kartelu fabryk mebli giętych przy współdziałaniu Czechosłowacji, Jugosławii, Węgier i Rumunii. Kartel krajowych fabryk ma mieć, jako jedno z głównych zadań, uregulowanie eksportu, dotychczas niezwykle chaotyczny.

Rokowanie polsko-niemieckie w sprawie ubezpieczeń społecznych

W dniu 23 bm. rozpoczęła się w Warszawie konferencja polsko-niemiecka, mająca na celu uzupełnienie postanowień umowy między Polską a Niemcami o ubezpieczeniu społecznym z dnia 11 czerwca 1931 r., oraz ustalenie bliższych warunków jej wykonania. Ponadto celem konferencji jest rozstrzygnięcie spornych dotychczas między stronami zagadnień, wynikających z zróżnicowania majątkowego w związku z przejściem przez Polskę ubezpieczeń społecznych na obszarze Górnego Śląska i województw zachodnich. W szczególności ze względu na istotne i daleko idące zmiany dokonane ostatnio w polskim i niemieckim społecznym ustawodawstwie ubezpieczeniowym, powstała konieczność dostosowania umowy do nowego stanu prawnego w tej dziedzinie.

Rokowania z Czechosłowacją zakończone

Zbliżona do rządu prasa czechosłowacka donosi, iż rokowania o traktat handlowy z Polską zostały zakończone. Podpisania traktatu handlowego należy się spodziewać jeszcze w najbliższym tygodniu, przy czym nowy traktat handlowy wszedłby w życie już z dniem 1 lutego, wobec czego odpada potrzeba dalszego przedłużenia przewidywanego, które obowiązywało na czas rokowań.

Czy wpływy od sublokatorów stanowią dochód głównego lokatora?

Ostatnio wyłoniła się wyjątkowo ciekawa kwestja, dotycząca pośrednio wymiaru podatkowego. Chodzi mianowicie o to, czy opłaty pobierane od sublokatorów stanowią część normalnych wpływów i dochodów, podlegających opodatkowaniu, czy w ten sposób zatem podatek dochodowy ulega odpowiedniemu zwiększeniu. W tej sprawie istnieją różne poglądy. W urzędach skarbowych opłaty pobierane od sublokatorów za odnajmienie pokoi wliczane są do ogólnych dochodów właściciela lokalu, w innych zaś urzędach opłaty takie nie podlegają za sobą żadnej konsekwencji, a więc uje-

cie całokształtu zagadnienia wykazuje bardziej słuszny i życiowy stosunek uczelników tych urzędów do wspomnianych kwestyj. W obecnej dobie kryzysu, odnajmowanie pokoi odbywa się przeważnie w tym celu, by uzyskać po noc materialną na spłatę komornego. W przeciwnym bowiem wypadku głównemu lokatorowi grozi eksmisja. Niekiedy właściciel większego mieszkania zmuszony jest siłą rzeczy do zatrzymania lokalu, gdyż nie ma funduszy na odnajęcie mniejszego, na wpłacenie odstępnego i na przeprowadzkę. Jest on w ten sposób jakby przymusowo związany z tym lokalem i oinajmuje pokoje z konieczności. Jak się dowiadujemy, w sprawie tej wydane będzie zasadnicze wyjaśnienie, które pójdzie ma na rękę szerokim sferom ludności mieszkaj.

Zmiana osoby koncesjonariusza

Ministerstwo skarbu okólnikiem z dnia 21 grudnia 1933 r. D. VI. 16861/1/33 wyjaśniło, że w razie zmiany osoby koncesjonariusza przedsiębiorcy, przedsiębiorca, który zakład przejmuje, obowiązany jest przed uruchomieniem przez siebie zakładu postarać się o uzyskanie odpowiedniego nowego zezwolenia, uprawniającego go do wykonywania danego rodzaju czynności. Jednocześnie ministerstwo skarbu nadmienilo, iż w stosunku do dzierżawców wzgl. osób obejmujących zarząd masy spadkowej, będą wydawane zezwolenia czasowe, tj. na okres trwania umowy dzierżawnej, względnie sprawowania czynności zarządcy masy spadkowej.

Okazje do handlu z zagranicą

Firma Iotewska, interesująca się importem z Polski artykułów chemicznych (specj. farby ziemne) i dobrze wprowadzona na tamt. rynku poszukuje przedstawicielstwa firm polskich.

Firma w Maroku pragnie eksportować do Polski wino i niektóre jarzyny.

Firma w Maroku pragnie eksportować do Polski następujące artykuły: odpadki wełny, boza różnych gatunków, wina w beczkach i butelkach o wysokiej jakości, dywany i inne wyroby przemysłu ludowego marokańskiego, włókna oślinne, banany, korek. Oprócz tych artykułów firma gotowa jest dostarczać inne produkty marokańskie, któreby interesowały firmy polskie.

Bliższych informacyj udziela Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu.

— BEVERIDGE WEBSTER, fenomenalny pianista angielski, nowa gwiazda na firmamencie pianistycznym wystąpi z jedynym koncertem, a to w niedzielę dnia 28 bm. w sali Bolońskiego.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj w czwartek wieczorem powtórzenie aktualnej, zabawnej i niezwykle interesującej komedji Antoniego Słonimskiego pt. „Rodzina“ w opracowaniu scenicznym dyr. Juliusza Ostęwy, w sprawie malarskiej prof. K. Fryza.

Jutro w piątek na przedstawieniu popularnym, po cenach niższych, ciesząca się dużym powodzeniem, wesoła komedja węgierska „Pieniądz to nie wszystko“.

— OSTATNIE POŻEGNALNE WYSTĘPY A SAMBERGA w teatrze żyd. Bocheńska 7. W sobotę 27 i w niedzielę 28 stycznia ostatnie pożegnalne występy słynnego artysty A. Samberga. Na każdym przedstawieniu dane będą po 2 sztuki za 1 bilet. W sobotę o g. 5 popoł. (po cenach niższych) wyst. będzie: 1) „Przeklęty“ w 3 aktach, 2) „Der Volksmensch“ ze śpiewami i muzyką akt 2-gi, sobota o g. 8'45 wiecz. „Motke ganew“ w 3 aktach i „Szlojme Szarlatan“ w 3 aktach, w niedzielę o g. 4 popoł. (po cenach niższych) głośne sztuki Sz. Ańskiego: „Tug iu nacht“ w 3 aktach i „Dybuk“ w 3 aktach, w niedzielę o g. 8'45 wiecz. Uroczyste pożegnalne przedstawienie, premjera „Bóg zemsty“ Sz. Asza i „Skapiec“. Bilety do nabycia w firmie A. Fischbah, Grodzka 46, w sobotę od godz. 4 i w niedzielę przez cały dzień przy kasie teatru.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO
Czwartek 7'30 wiecz.: „Rodzina“
Piątek 7'30 wiecz.: „Pieniądz to nie wszystko“.

TEATR POLSKI W KATOWICACH
Czwartek 8 wiecz.: „Skapiec“

Teatr Polski z Katowic w Cieszynie
Piątek 3'30 pop.: „Skapiec“; 7'30 wiecz.: „Chcę właśnie Ciebie“.

REPERTUAR KINOTEATRÓW KRAKOWSKICH
ADRIA: „Wyrok życia“ (Eichlerówna i Andrzejewska).

APOLLO: „Moje marzenie to Ty“ (Liljan Harvey, Lew Ayros).

ATLANTIC: „Przygoda na Lido“ (Piccaver)

BAGATELA: „Biała Lilja“ (Helena Heyes i Clark Gable)

DOM ŻOLNIERZA: „W tajnej służbie“ (Nancy Carroll)

PROMIEN: „Ludzie w hotelu“ (Greta Garbo, Wallace Beery)

SŁONKO: „Jego ekscelencja subjekt“ (E. Bodo, K. Tom)

SZTUKA: „Pieśń poganina“

SWIT: „Samarang Ahmang i Sai-yn“ „Port San Diego“ (C. Colbert, B. Lyon)

UCIECHA: „Testament dra Mabuze“

WANDA: „Obiad o 8-mej“

ODPOWIEDZI REDAKCJI
M. H. DĘBICA: Prosimy nadesłać legitymację do prolongaty.

DR. F. K., CIESZYN: Należy zwrócić się do Żyd. T-wa Muzycznego, Kraków, ul. Jasna 2.

WSZYSTEKICH nadsyłających nam rtykuły, notatki itp. prosimy o pisanie na maszynie (2-ka, a nie 1-ka).

WIADOMOSCI Z KRAJU

Tajemnicze zabójstwo podczas pogrzebu żydowskiego Podjęcie rzucone na Żydów. — Podniecony nastrój w Wolbromiu

Z Wolbromia (województwo kieleckie) donoszą o tajemniczym zdarzeniu, które wywołało poważne zaniepokojenie wśród ludności żydowskiej. W ubiegłą niedzielę odbyły się w Wolbromiu cztery pogrzeby żydowskie. O godzinie 4-tej popołudniu, po czwartym pogrzebie, zjawiała się na cmentarzu policja i aresztowała grabarza Manesa Singermana, dwóch członków stowarzyszenia „Ostatnia Posługa“ i jeszcze kilku Żydów. Aresztowanym oświadczone na posterunku policyjnym, że oskarżeni są o zamordowanie pewnego chrześcijanina. Jak się okazało bezpośrednio przed aresztowaniem zjawili się na posterunku policji niejaki Jan Bania i oświadczył, że podczas jednego pogrzebu na cmentarzu żydowskim stał za murem cmentarnym ze swoim przyjacielem Eugenjuszem Sogdułą i obserwował przebieg pogrzebu. Nagle

jeden z Żydów, uczestniczących w pogrzebie porwał rzekomo kamień i rzucił w kierunku Bania i jego towarzysza. Kamień trafił jego towarzysza w głowę i Eugenjusz Sogduła padł martwy na miejscu.

Aresztowani Żydzi nie przyznają się do winy. Ludność chrześcijańska Wolbromia wykazuje silne podniecenie w związku z oskarżeniem rzuconym na Żydów. Atmosfera w mieście jest tak dalece naprężona, że delegacja Żydów wolbromskich udała się do starosty w Olkuszu. Władze sądowe rozpoczęły śledztwo w sprawie aresztowanych i sędzia śledczy przesłuchał już szereg świadków. Niektórzy świadkowie podali, że Bania sam popełnił morderstwo. Śledztwo trwa. Nastrój w Wolbromiu jest nadal podniecony.

Dymisja dyrektora szpitala żydowskiego w Warszawie

Jak donoszą z Warszawy, dotychczasowy dyrektor Szpitala Żydowskiego dr. Antoni Goldman, otrzymał pismo zawiadomieniem o zwolnieniu go z zajmowanego stanowiska.

Czasowe kierownictwo szpitala obejmuje płk. dr. Elle, jako kierownik administracyjny, a dyrektor szpitala Wolskiego dr. Szpakowski, jako kierownik lekarski.

W najbliższych tygodniach ma zostać rozpisany konkurs na stanowisko dyrektora, którym według dotychczasowej praktyki powinien zostać jeden z ordynatorów Szpitala Żydowskiego.

Nowy typ więzień w Polsce

Likwidacja więzienia Świętokrzyskiego

W departamencie karnym Ministerstwa Sprawie dliwości rozpatrywane są wnioski o projekty reformy w ustroju więziennictwa. Zamiarone jest utworzenie nowego typu zakładów karanych, któreby były przeznaczone wyłącznie dla kryminalistów recydywistów. Pierwsze więzienie tego rodzaju założone zostanie w miejscowości Koronowo na Pomorzu. Obecnie tam istniejący zakład karny zostały znacznie rozszerzony, tak, że mogłoby się w nim zmieścić około 5.000 więźniów zaliczonych do kategorii niepoprawnych.

Nowe więzienie w Koronowie umożliwi odciążenie więzienia w Górach Świętokrzyskich, które z uwagi na powstający tam park przyrody, ulega likwidacji.

Areszt policyjny zamknięty na zarządzenie władz

Dobrowolny aresztant zaczął się tlenkiem węgla

Onegdaj zgłosił się dobrowolnie na posterunku policji w Chropaczowie na Górnym Śląsku celem odcięcia kilkudniowej kary administracyjnej bezrobotny Franciszek Badanek z Chropaczowa.

Następnego dnia o godz. 7.45 rano podczas kontroli aresztu, posterunkowi policji stwierdzili, że Badanek zachorował i daje słabe oznaki życia. Aresztanta natychmiast wyniesiono z celi, poczem zastosowano wobec niego sztuczne oddechanie. Przywołany lekarz stwierdził początkowo chorobę serca i polecił odstawić chorego do szpitala.

Przy ponownym badaniu chorego Badanka stwierdził lekarz zaczął się tlenkiem węgla. Na skutek zarządzenia Powiatowej Komendy Policji Woj. Śląskiego w Świętochłowicach, areszt policyjny został aż do dalszego rozporządzenia zamknięty.

Żywa pochodnia

W Krośnie zdarzył się w ostatnich dniach następujący straszny wypadek:

Mianowicie żyła tam samotnie 70-letnia starszka niejaka J. Seifmanowa, która była niegdyś bardzo bogatą kobietą. Po śmierci męża zabrzała i wspierana była przez instytucje dobroczynne. Onegdaj w nocy ujrzała Seifmanowa, że z pieca wydobywa się dym. Celem zbadania przyczyny zbliżyła się starszka do pieca z lampą naftową i w tym momencie nastąpił wybuch. Lampa zaprząła się w kawałki, a płonąca nafta oblała nieszczęśliwą starszka, która momentalnie zamieniła się w żywą pochodnię. Chąc ugasić na sobie płomienie, rzuciła się na łóżko, jednakże zapaliła sobą pościel na łóżku, wzniesając pożar w całym mieszkaniu. Przybyła straż pożarna zdołała ogień zlokalizować, a nieszczęśliwą starszka przewieziono do szpitala powszechnego w Krośnie, gdzie w kilka godzin później wśród okropnych cierpień zmarła. (J-t.)

Proces szpiegowski w Poznaniu

W sądzie okręgowym w Poznaniu toczyła się dwudniowa rozprawa karna przeciwko Annie Wierzbńskiej i Janowi Mokrusowi, oskarżonym o szpiegostwo na rzecz jednego z ościennych państw.

Zbrodniczą parę przyłapano w grudniu ub. roku w chwili, gdy zamierzała przekroczyć granicę. Rozprawa, która toczyła się przy drzwiach zamkniętych, zakończyła się skazaniem Mokrusa na 7 lat, a Wierzbńskiej na 5 lat więzienia.

Oстрыm granatem w przeciwników

Sierżant przed sądem

Wojskowy sąd okręgowy w Warszawie pod przewodnictwem majora Znamirovskiego przystąpił wczoraj do rozpatrzenia sprawy przeciwko sierżantowi 30 psk Jakóbowi Sikorskiemu, oskarżonemu o zabójstwo i użycowanie zabójstwa przez rzućenie ostrym granatem w tłum.

Dnia 7 października ub. r. Sikorski, instruktor P. W., wracał w towarzystwie dwóch osób rowerem z Nowej Wsi (pow. błoński). Po drodze zostali zaatakowani przez wracających z zabawy mężczyzn, uzbrojonych w kije. Jeden z nich, Antoni Kłos, uderzył sierżanta Sikorskiego pięścią w nos.

Oskarżony odepchnął napastnika, oświadczając, że jeżeli tłum nie odstąpi, to rzuci na szosę ostry granat. Zobaczywszy, że w tej samej chwili napastnicy zaczęli bić jednego z towarzyszy, oskarżony odbezpieczył granat i rzucił.

Kto chce być zdrow i świeżo wyglądać niech pić raz lub dwa razy tygodniowo przed śniadaniem szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Zalecana przez lekarzy.

Eksplozja miała tragiczne następstwa. Śmiertelnie ranny został Mirosław Miszczyk, cięższe rany odnieśli: Antoni Kłos, Feliks i Roman Mączynscy, Piotr Matczak i Henryk Makoński.

Stanąwszy przed sądem sierżant Sikorski oświadczył, iż działał w obronie koniecznej. Na rozprawie powołano 40 świadków. Proces potrwa kilka dni.

Zagadka pół miliona złotych w „Zaiksie“

Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych „Zaiks“ (Warszawa, Focha 2) prosi o zamieszczenie następującego sprostowania:

„W Nr. 19 „Nowego Dziennika“ z dnia 19 stycznia 1934 r. zjawiała się notatka pt. „Zagadka pół miliona złotych w „Zaiksie“. Notatka ta zawiera niezgodną z prawdą wiadomość, a mianowicie: że bilans za rok ubiegły wykazał zainkasowaną sumę 700.000 zł, lecz z pieniędzy tych wypłacono autorom i kompozytorom tylko 200.000 zł. Resztę, a więc 500.000 zł wykazano, jako wydatki, związane z zainkasowaniem tantiem. Wiadomość ta jest niezgodna z prawdą, gdyż w roku ubiegłym zainkasowano sumę zł 693.909,34, autorom i kompozytorom zaś zaliczono zł 53.733,92, zaś niepodzielonych na 1 stycznia b. r. pozostało zł 54.694,01, zatem autorzy otrzymują zł 503.994,31“.

Nowy „zawód“ w Warszawie: porywacze psów

W Warszawie grasuje pomyslowa banda „łaskawych znalazców“, odprowadzających zaginione psy za nagrodą. Są to prosto polawiacze psów na przynętę mięsna. Psa kręcącego się po ulicy, spuszczonego ze smyczy, porywacze początkowo oswajają, najczęściej skrawkami wędlin lub mięsa. Powtarzając manewr, porywacze psów oswajają zwierzęta tak dalece, że pies, przyzwyczajony do czasu i miejsca, w które dostaje od pozornie przypadkowego przechodnia małowarty kawałek — po pewnym czasie już sam łgaie do niego i daje się uprowadzić bez oporu. Złodzieje przeglądają następnie ogłoszenia w pismach i już jako „uczciwi znalazcy“, zgłaszają się za zgrabą po obiecanej nagrodę.

W ten sposób, jednemu ze znanych w Warszawie lekarzy ginął 3-krotnie piękny terrier szkocki za odprowadzenie którego lekarz wypłacił 3 nagrody po 50 zł. Zaciekawiony ten „szczęśliwymi powrotami“ swego pupila, lekarz wypatrzył, że osobnik, który zgłosił się za 3-cim razem po nagrodę, dzielił się z otrzymaną sumą z osobnikami, który przyprowadził psa po pierwszym zaginięciu. Niestety, dr. N. nie mógł opuścić gabinetu lekarskiego, aby przyłapać nieuczciwego „znalazcę“.

W ten sposób Warszawa zyskała nowy „zawód“ na tle kryzysu i nędzy: porywacze psów.

Aresztowanie zbrodniczego znachora

Młody mieszkaniec Czyżkowa, wsi leżącej w pobliżu Chojnic na Pomorzu otrzymał wezwanie do stawienia się na ćwiczenia wojskowe, do czego bardzo nie dogadzało. Zwrócił się tedy do znanego w okolicy znachora, prosząc go o wywołanie w nim jakiejś choroby, któraby mogła spowodować odroczenie.

Znachor przy pomocy „ciężkich“ dół wywołał chorobę. Komisja wojskowa rolnika od ćwiczeń zwolniła, lecz znachor już nie był w stanie przywrócić zdrowia. Choroba stale się pogarszała, aż wreszcie przyszła śmierć.

Władze prokuratorskie wdrożyły energiczne śledztwo dla ustalenia przyczyny śmierci. Według krążących pogłosek, znachor przygotował krople z wywaru tytoniowego, które następnie dał do zażycia rolnikowi.

Znachorem zaopiekowała się policja.

ZYDOWSKI KOMITET POMOCY BEZROBOTNYM w Krakowie, Skawieńska 2 jest już czynny
Czy zadeklarował Pan już swój dątek na miesiące styczeń do kwietnia br.?
Jeśli nie — uczyn Pan to zaraz! Nędza w ulicy żydowskiej woła o pomoc!

KOLUMNA SPORTU

Pod znakiem prac organizacyjnych Walne zebranie Ligi PZPN-u

LIGOWCY WRACAJĄ DO DAWNEGO SYSTEMU

Na onegdajszym walnym zebraniu Ligi PZPN-u od rzucono wszystkie wnioski w sprawie zmiany systemu rozgrywek ligowych. Postanowiono, aby Liga w dalszym ciągu składała się z 12 klubów, z tą zmianą, że rozgrywki toczyć się będą w jednej grupie. Celem zmniejszenia kosztów przejazdu zgodzono się na obiadanie meczów ligowych sędziami miejscowymi.

Następnie rozpatrywano wniosek zarządu o podwyższenie dochodów z meczów ligowych z dwóch na trzy procent dla Ligi. Ze względu na deficyt i niemożność pokrycia niedoborów, wynikających z ubezpieczenia graczy, wniosek został przez wszystkie kluby odrzucony.

Wybory nowych władz dały następujący rezultat: Zarząd — prezes: płk. Dr. Żołędziowski, wiceprezesi: mjr. Porębski i Skwarczyński, sekretarz: kpt. Słoniewski, zastępca: Krug, skarbnik: Dr. Rokita, zastępca: Wydrych, członkowie Zarządu: Dr. Luksemburg i Derda.

Wydział Gier i Dyscypliny: Skwarczewski (przewodniczący), członkowie: Schmidt, Wolanin, Szeniuch, Sosnowski, Kublin, Korczyński.

Komisja rewizyjna: Konopka, kpt. Gawroński, kpt. Dobrzański.

Delegaci na walne zebranie PZPN-u: red. Obrubański, inż. Rosensztek, Kuchar, pułk. Żołędziowski, Skwarczewski, Derda i Słoniewski.

WALNE ZEBRANIE ZWIĄZKU PLYWACKIEGO

W Katowicach odbyło się 12-te walne zebranie Polskiego Związku Pływackiego.

Po dyskusji nad sprawozdaniem zarządu uchwalono udzielić absolutorjum ustępującym władzom i wyrazić specjalne podziękowanie pp.: sędziemu Semadeniemu i Dr. Raskinowi za dotychczasową owocną pracę dla rozwoju pływactwa w Polsce.

Prezesem wybrano ponownie p. marszałka Switalskiego, wiceprezesami zostali dyr. Rosen i mec. Szczerbiakowski, sekretarzem — Karwacki, skarbnikiem — mec. Rabbe, kapitanem sportowym — sędzia Semadeni, członkami zarządu: Pawełek, Piernikarz, Pezynowa i niewyznaczony jeszcze przedstawiciel Tow. Nauczycieli Szkół Wyższych.

Postanowiono, aby na przyszłość sędziowanie i zapowiedzi meczów waterpolowych i zawodów pływackich odbywały się wyłącznie w języku polskim. Drugi język może być użyty, jako dodatkowy.

12-GODZINNE OBRADY PIŁKARZY LWOWSKICH

We Lwowie na 12-godzinnym walnym zebraniu Lwowskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej postanowiono unieważnić zeszlone uchwały o utworzeniu Ligi okręgowej. Mistrzostwa w klasie A rozegrane zostały w dwóch grupach po 7 klubów w każdej.

Na czele nowego zarządu stanął ponownie mjr. Miraki-Woleński.

OBRADY PIŁKARZY WILEŃSKICH

W Wilnie odbyło się walne zebranie Okręgowego Związku Piłki Nożnej. Uchwalono dążyć do utworzenia obok Ligi państwowej również i drugiej Ligi. Celem tego nie dojdzie, utworzyć na terenie Wilna Ligę okręgową.

Prezesem zarządu został ponownie płk. Wenda.

BURZLIWE ZEBRANIA W WARSZAWIE I ŁODZI

Walne zebrania powyższych okręgów piłkarskich miały przebieg burzliwy. W Łodzi nastąpiła secesja części klubów na tle wyborów prezesa między wybranym Konopką i Skibińskim. — W Warszawie wyrażono trzykrotnie votum nieufności przewodniczącym. Nie uchwalono ligi okręgowej, pozostawiona A klasę i grupę robotniczą, z której wystąpiła Gwiazda

Enkerowie startują na mistrzostwach saneczkarских Europy

W ubiegłą niedzielę odbyła się w Krynicy konferencja w sprawie udziału saneczkarzy polskich w mistrzostwach Europy, które odbędą się w dniach 28 bm. w Reichenbergu (Czechosłowacja). W konferencji wziął udział delegat związku p. kpt. Loteczeko.

Uchwalono wziąć udział w mistrzostwach Europy i wysłać reprezentację Polski w następującym składzie: Enkerówna, Enker (Makkabi—Krynica), Witkowiak, Rączkiewicz, Dziaczko, Daczkowski (KTH). Jak widać, Enkerowie, którzy są obecnie w doskonałej formie i mają największe szanse na zdobycie mistrzostwa z Polski, zmierzają się na torze w Reichenbergu z najlepszą klasą europejską.

Celem umożliwienia reprezentacji należytego treningu, ekspedycja polska wyjechała dzisiaj z Krynicy do Reichenbergu.

HOKEJ LODOWY

Kanadyjska drużyna Saskatoon Quakers zwyciężyła w Berlinie BSC 2:0, w rewanżu uległa sensacyjnie 1:3, w Sztokholmie pokonała mistrza Szwecji Hammarby 6:0, AIK 2:1 i Repr. Szwecji 5:2. Natomiast Ottawa Shamrocks wykazuje znacznie lepszą formę. Zwyciężyła ona USA Rangers 4:0 w Paryżu, WEV 6:0 i Repr. Austrii 10:0 we Wiedniu. Okazuje się, że Shamrocks jest lepszym zespołem od Saskatoonu, mającego reprezentować Kanadę na mistrzostwach świata w Medjolanie. — Szwecja i Polska zgłosiły swój start w Medjolanie.

Sokół (Kraków)—śląski KH 4:3 w Katowicach. Czarni—Ukraina 6:4 we Lwowie. Czarni zdobyli mistrzostwo Lwowa. Inne zawody odwołane z powodu odwilży, także turniej w Brnie.

ŁYŻWIARSTWO

Międzynarodowe mistrzostwa Norwegii w Drammen: 500 mtr. 1) Krogh, 2) Engnestangen. 5000 mtr. 1) Staksrud, 2) Mathiesen, 3) Ballangrud. 1500 mtr.: 1) Staksrud, 2) Mathiesen, 3) Engnestangen. 10 km.: 1) Mathiesen, 2) Staksrud. — W ogólnej klasyfikacji zwyciężył Staksrud przed Mathiesenem i mistrzem świata Engnestangenem.

MISTRZOSTWA ŁYŻWIARSKIE JAZDY SZTUCZNEJ OKRĘGU KRAKOWSKO-ŚLĄSKIEGO.

Na sztucznej torze w Katowicach odbyły się zawody łyżwiarskie na jeździe figurowej okręgu śląsko-krakowskiego. Generalnie zwycięstwo odnieśli zawodnicy śląscy. W konkurencji pań triumfowała Badońska przed Preissówną i Chmurską, panów Dreslauer przed Grobertem i Sojką, par — pp. Zmudziński przed rodzeństwem Kalusów.

Nie startowali zeszłoroczni mistrzowie Bergler (Makkabi Kraków) i Popowiczowa (Śląsk). Nélken (Makkabi Kraków) uzyskał 6-te miejsce.

NARCIARSTWO

Na otwarciu skoczni w Roztoczu odbyły się skoki ze startem narciarzy Wisły zakopiańskiej, którzy też zajęli wszystkie pierwsze miejsca. 1) Łuszczek, 2) Kolesar, 3) Bóchenek, 4) Schindler, który poza konkursem skokiem na 50 mtr. ustanowił rekord skocznicy.

Mistrzostwa narciarskie okręgu śląsko-krakowskiego we Wiale na zlodowaciałym terenie przyniosły klęskę faworyta Legierskiego Jana w biegu na 16 km. Zwycięzcy niespodziewanie 1) Haratyk i 2) Matuszay, 3) Legierski 4) Warenhaupt. W paniach na 7 km. 1) Kepówna. — Na 9 km. jun. 1) Legierski Jerzy. — Skoki nie odbyły się.

UDZIAŁ POLSKICH HAZENISTEK W MISTRZOSTWACH ŚWIATA GIER SPORTOWYCH.

Polski Związek gier sportowych postanowił zgłosić drużynę kobiecą do mistrzostw świata w hazenie i koszykówce.

Finały mistrzostw odbędą się od 16 do 18 sierpnia w Londynie, podczas kobiecych igrzysk światowych, zaś przedboje w koszykówce rozegrane zostaną w szeregach w Paryżu.

Z Centrali Związku Makkabi w Polsce

MISTRZOSTWA HOKEJOWE ZW. MAKKABI W POLSCE

W dniach 27 i 28 bm. odbędą się na torze hokejowym ZTGS Makkabi w Krynicy II-gie Mistrzostwa hokejowe Zw. Makkabi w Polsce. Wezmą w zawodach powyższych udział następujące kluby: Makkabi—Warszawa, Makkabi—Łódź, ZAKS—Wilno, Hasmona—Lwów, Dror—Lwów, Jehuda—Tarnopol itd.

Organizację zawodów przeprowadza z ramienia C. K. Makkabi w Polsce Makkabi-Kraków. Kierownikiem i sędzią głównym zawodów wyznaczony został kapitan hokejowy Zw. Makkabi w Polsce — mgr. F. Osiek.

ZWIASTUNY II. MAKKABJADY

W marcu br. odbędą się we Wiedniu sesja Rady Światowej Makkabi w sprawie II-jej Makkabjady, odbyć się mającej w kwietniu 1935 r. w Tel Avivie. Polska, jako Związek najliczniejszy posiada 2-ch członków Rady Wszechświatowej w osobach pp

SPORT PLYWACKI W JAPONII.

W posiadaniu japońskich pływaków znajduje się obecnie 11 rekordów światowych, co upoważnia Japończyków do zajęcia czwórnego miejsca w turnieju pływackim igrzysk olimpijskich 1936 roku w Berlinie.

Sport pływacki osiągnął w Japonii tak wysoki poziom dzięki wielkiej popularyzacji tego sportu i dysponowaniu tysiącami zawodników. W chwili obecnej we wszystkich stylach, a szczególnie w stylu dowolnym na wszystkich dystansach posiadają Japończycy po kilkunastu pływaków o poziomie międzynarodowym.

Najlepszym obecnie pływakiem japońskim jest Shojo Makino z uniwersytetu We era który po-

Posła dra H. Rosmarina i wiceprezesa M. Dickesa. W Palestynie zostało już uruchomione biuro Makabiady pod kierownictwem technicem p. J. Alufa. Pracami przygotowawczymi do Makkabiady palestyńskiej w diasporze kieruje inż. R. Paccovsky, organizator Igrzysk Letnich w Pradze.

KFAR HAMA KABI

Centrala Keren Kajemet w Jerozolimie otrzymała dotychczas przez Makkabi Wszechświatowe przeszło 2,300 funtów. Do października br. pozostaje jeszcze „Makkabi“ do zebrania 2,700 funtów, aby zgodnie z układem Dyrektorjum K. K. L. w Jerozolimie otrzymać grunta pod budowę osiedla Makabi. Dyrektorjum Keren Kajemet proponuje Makkabi grunt w pobliżu Chajfy.

OBÓZ ZIMOWY W SIANKACH.

cieszy się liczną frekwencją. Zgłoszenia przyjmują egzekutywy okręgowe i Centrala Makkabi oraz sekretariat obozu w Siankach (adres: Centralny Obóz Narciarski Makkabi — Sianki).

prawił światowe rekordy na dystansach 400, 800 i 1.000 mtr. Jego rekordy światowe na tych dystansach wynoszą: 4:46,5 sek., 10:08,6 sek. i 12:51,6 sek. Ten ostatni wynik został już polepszony przez innego Japończyka, Kiramuro, w czasie 12:42,6 sek.

Niemniej dobre wyniki prezentują japońskie pływaczki. Hideko Maehata w stylu klasycznym posiada wyniki lepsze od rekordów światowych na dystansach: 200—3:00,3 sek., 100 m. —6:24,8 sek., 500 m. —8:03,8 sek.

Pozatem z lepszych wyników ub. roku warto wymienić: 100 m. dowolnym — Masabon Yusa 58 sek., 200 m. — tansaun zawodnik 2 13 sek.

OD NASZYCH KORESPONDENTÓW

KRONIKA RZESZOWSKA

ZMIANY W SĄDZIE. Sędzia okręgowy p. St. Jaworski, długoletni referent dla spraw nieporządkowanych tu, sądu okręgowego, przeszedł onegdaj w stan spoczynku z powodu upływu czasu przepisanych lat służby. Sędzia okręgowy słodczy. Dr. Fryderyk Janusz uzyskał nominację na sędziego okręgowego i obejmie stanowisko sędziego orzekającego w sprawach karnych tu, sądu okręgowego. Asesor Mgr Otmar Schreyer, referent dla spraw egzekucyjnych tu, sądu grodzkiego został w tym samym charakterze sędziowym przeniesiony do sądu grodzkiego w Leżajsku.

OBYWATELSTWO HONOROWE PREZ. M. Dra KROGULSKIEGO. W wykonaniu uchwały Rady miejskiej mianującej obecnego Prezydenta Miasta Dra Krogulskiego obywatelem honorowym m. Rzeszowa z powodu jego długoletniej pracy dla dobra miasta, odbyło się onegdaj uroczyste posiedzenie rady miejskiej, na którym wręczono Drowi Krogulskiemu akt nominacyjny. Okolicznościowe przemówienia wygłosili ks. Dr Chmielikowski imieniem klubu mieszczańskiego i wiceprezydent miasta Dr. Wachtel imieniem klubu radnych żydowskich, a prezydent Dr Krogulski w serdecznych słowach dziękował za zaszczytną uchwałę, która spotkała w naszym mieście tylko marszałka Piłsudskiego i b. szefa prokuratury Dra Midowicza. Po posiedzeniu odbył się uroczysty bankiet w sali Sokoła w obecności prawie wszystkich radnych miejskich i przedstawicieli władz państwowych.

CHRZEST I ŚLUB WE WIEZIENIU. W tutejszym więzieniu przeżywa niejaki Michał Kleinwachs, nieprawomocnie zasądzony na 2 i pół roku więzienia za oszustwa czekowe, na szkodę tutejszej kasy oszczędności dochodzące do 50.000 zł, a jest też podejrzany o podobne oszustwa dochodzące do kilkudziesięciu tysięcy zł na szkodę innych instytucji finansowych. Przed zajęciem go przez władze policyjne zawarł znajomość z niejaką Michaliną Chodorowicz pochodzącą z okolic Stanisławowa, a owocem tych stosunków było nieślubne dziecko. Zaraz po osadzeniu Kleinwachsa w więzieniu, Chodorowiczówna przyjechała do Rzeszowa, wzięła udział w rozprawie karnej i czyniła wszelkie starania, by ulegalizować swój stosunek z Kleinwachsem, gdyż jej rodzice wypędzili ją z domu. Po długich staraniach osiągnęła Chodorowiczówna swój cel, Kleinwachs przyjął chrzest, ożenił się z Chodorowiczówną w murach więziennych, a Chodorowiczówna jako p. Kleinwachswowa wyjechała ze swoim dzieckiem do rodziców z aktem ślubnym w garści. Jak na dzisiejsze „shitleryzowane“ czasy, historia ciekawa i interesująca, ho należy zaznaczyć, że do tego epilogu przyczynił się też oficjalnie tutejszy patrol nad więźniami.

AKUSZERKA ZASADZONA NA 1 ROK WIEZIENIA ZA SPĘDZENIE PŁODU. Anna Wętkowska z Chmielowa ad Tarnobrzeg, żona osterunkowego P. P., będąc w poważnym stanie, udała się do akuszerki Kluzkowej, by zasięgnąć porady Kluzkowa namówiła Wętkowską do spędzenia płodu i niedozwolony zabieg wykonała, powodując śmierć Wętkowskiej po kilku dniach. Za ten czyn odpowiadała onegdaj przed sądem, a trybunał zasądził ją na 1 rok więzienia.

Z ORG. „HANOAR HACIONI“. Onegdaj obchodziła tu org. „Hanoar Hacioni“ uroczystość z okazji 4-lecia kłpucu org. „Hanoar Hacioni“ w Petach Tikwie. Z tej okazji odbył się uroczysty raport na błoniach, w którym uczestniczyło około 200 członków. Ponadto odbył się uroczysty wieczorek, na którym przemawiał z ramienia galilu przemyskiego Leon Reich z Przemysła. Program wieczorku obejmował ponadto żywe obrazy i inscenizacje pieśni hebrajskich; dochód wieczorku przeznaczono na „Kfar Usyszkin“.

EMIGRACJA PALESTYŃSKA. Onegdaj wyjechał do Erec tutejszy przemysłowiec p. Chune Nussbaum wraz z trojgiem dzieci. P. Nussbaum zamierza w Erec pracować w przemyśle maszynowym. P. Nussbaum pochodzi ze sfer ortodoksyjnych; wyjazd jego wywołał zrozumiałe zainteresowanie w mieście.

„CHAMISZA ASAR B'SZWAJ“. W sobotę 27 bm. staraniem komisji Z. F. N. odbędzie się w salach Domu Ludowego wieczór towarzyski z okazji „Chamisza Asar B'Szwaaj“ połączone z jancinżem i żywym dziennikiem. Dochód przeznaczony na Z. F. N.

KRONIKA BIELSKO-BIALSKA

PIERWSZE POSIEDZENIE NOWO-WYBRANEJ RADY GMINNEJ MIASTA BIAŁEJ odbędzie się w poniedziałek, dnia 29 bm. wieczorem w wielkiej sali posiedzeń Magistratu w Białej.

RUCH LUDNOŚCI ŻYDOWSKIEJ W BIELSKU. Urząd metrykalny przy gminie Żyłońskiej w Białku zarejestrował w roku 1933 53 urodzin (27 męskich, 26 żeńskich), 51 wypadków śmierci i 33 ślubów.

FREKWENCJA ŻYDOWSKIEJ KUCHNI LUBOWEJ W BIELSKU stale wzrasta. Podczas gdy w pierwszych miesiącach istnienia pożytecznej tej instytucji, założonej w lecie ub. r. przez bielską Gminę Żydowską, wydano przeciętnie 700 obiadów na miesiąc, liczba ta wzrosła w listopadzie ub. r. na 1029 i w grudniu na 1159. Kuchnia nieści się w suterrenach gmachu kahalnego w Białku (wejście z ul. Sienkiewicza) w lokalu meazy żydowskiej „Freitisch“. Obiad z 3 dań kosztuje 50 gr. (dla całkiem niezamożnych bezpłatnie).

Z ANDRYCHOWA

Tutejsze Z. T. G. S. Makkabi urządziło onegdajszej soboty wieczór wielką doroczną zabawę taneczną, która poprzedzona została baleem kostiumowym dzieci z nagrodami za najpiękniejsze kostiumy. Przygotowaniem i prowadzeniem całości zajęły się panie Jadwiga Messingerowa i J. Eblówna, jak niemniej sekretarz Makkabi p. Józef Rosenberg. Część dochodu przeznaczono na Kfar Hamakkabi.

Z BALIGRODU

Z inicjatywy org. Akiba, która ostatnio rozwija się bardzo ładnie, szczególnie w kierunku hebraizacji, zorganizowany został Front Antyhitlerowski, złożony z różnych ugrupowań.

Z BIECZA

Staraniem wszystkich ugrupowań sjonistycznych urządzono w lokalu Akiby pod przewodnictwem drowej Neufeldowej zgromadzenie protestacyjne przeciw ograniczeniu aliji do Erec.

Akcja na Mifal Arlosorow została u nas pomyslnie przeprowadzona.

Akcja Mifal Usyszkin jest już prawie na ukończeniu, spodziewamy się, że kontyngent zostanie osiągnięty. Akcję przeprowadziły drowa Neufeldowa i drowa Spirerowa, oraz tow. Markus Peller i Salomon Kurz.

Wieczór Chanukowy, urządzony staraniem Kom. Lok. Org. Sjon, przyniósł mały dochód, który przeznaczony został na Kfar Usyszkin.

Przy wyborach do Rady gminnej uzyskali Żydzi 2 mandaty.

W październiku wyjechał do Erec tow. Goldfinger, żegnany bardzo serdecznie przez wszystkich towarzyszy i towarzyszkę.

Z Dąbrowy k. Tarnowa

Po ukończeniu akcji „Mifal Arlosorow“, która dała zadawalające wyniki, rozpoczęła się akcja „Kfar Usyszkin“ uroczystą akademią przy współudziale tow. Szmidta z Tarnowa, oraz najpoważniejszych towarzyszy miejscowych. Akcja zbiórka wa jest w toku i przebieg jej spotkał się ze zrozumieniem i sympatją całego społeczeństwa.

W ostatnich tygodniach miasto nasze stało pod wrażeniem wyborów do Rady miejskiej i Zarządu Gminy Żydowskiej.

Na ogólną liczbę 16 mandatów miejskich, uzyskali Żydzi 6 mandatów, a nadto w Zarządzie miejskim stanowisko wiceburmistrza i jednego ławnika.

Przy wyborach do Zarządu Gminy Żydowskiej uzyskaliśmy 3 mandaty sjonistyczne, przyczem na przewodniczącego Zarządu wybrano jednogłośnie ogólnie cenionego towarzysza, szczerego sjonistę p. Mojżesza Fleischer'a.

Z Jasła

W nb sobotę odbyło się zebranie zwołane przez Stow. „Zichron Tow.“ celem omówienia sprawy założenia Przytułku dla ubogich Żydów. Powstanie takiego domu jest nieodzowną koniecznością. Wystarczy, jeżeli przytoczymy fakt, który miał

tu nas miejsce kilka dni temu. Ołóż przez parę dni leżał chory na ławce w Beth hamidrassu jakiś ubogi starszy Żyd, pochodzący z Wiśnicza i nikt z obecnych nie zwracał uwagi na niego ani się nim nie zaopiekował, gdyż uczęszczający na modlitwę do tego Beth-hamidraszu a już przyzwyczajeni do tego rodzaju scen. Dopiero, gdy chory znajdował się już w agonii, przybył p. Dr. Łanes, który nie mógł jednak już nic poradzić a chory, mimo zastosowania zastrzyku, w kilka godzin zmarł. Zmarłego przewieźli dwaj tragarze (gdzie była Chewrat Kadisza?) na cmentarz. — Analogiczny wypadek miał również miejsce niedawno temu w tym samym Beth hamidrassu z biednym małym chłopczykiem. Co na to Zarząd Kahalu i instytucje filantropijne?

Wniesione protesty w I. i II. okręgu przeciwko wyborom do Rady miejskiej zostały odrzucone. Onegdaj odbyło się ostatnie posiedzenie Rady przybocznej. Pierwsze posiedzenie nowej Rady odbędzie się przypuszczalnie z końcem tego miesiąca.

Dowiadujemy się, że prawdopodobnie z dniem 1 lutego przechodzi w stan spoczynku (pełne lata służby) ogólnie poważany prezes tu, sądu okręgowego p. Alojzy Bojdecki. Obejmie on prawdopodobnie notarijat w Jasle po p. Gutwińskim.

We dworze Józefa Przyłęckiego, właściciela dóbr w Lubnie-szlacheckim ad Zniigród, wybuchł groźny pożar, który strawił 3 stodoły z pasażem zboża, słomy oraz maszyny rolnicze. Pożar powstał od iskier wydobywających się z lokomobili, którą młócono tego dnia. Akcja ratunkowa była utrudniona z powodu panującego silnego wiatru, to też zlokalizowanie pożaru trwało 20 godzin z udziałem okolicznych oddziałów straży pożarnej. Straty wynoszą przeszło 60 tysięcy złotych.

Zabawa na rzecz Z. F. N. i „Ezre“ skupiła tym razem nie tylko świat sjonistyczny lecz wszystkie sfery społeczeństwa i pod względem moralnym i kasowym świetnie się udała. Specjalne podziękowanie należy się niestrudzonej pracowniczce p. Bernerowej oraz p. inż. S. Kramerowi. Za należyte techniczne przygotowanie zabawy należy się również podziękowanie tow. Rosenzweigowi i Kalbowi. (J—t).

Z ROPCZYC

Dnia 14. bm. odbyło się u nas zebranie szeklowców przy licznym udziale miejscowych organizacji młodzieży i starszych sjonistów. W zebraniu uczestniczył też z ramienia Centrali K. K. L. p. Dow Dominitz z Krakowa, którego święty referat w języku hebrajskim i żydowskim trzymał słuchaczy w niesłabnącym napięciu. Po referacie wybrano nową Lokalną Komisję K. K. L. w osobach pp. R. Franzblaua, S. Eisena, G. Koltowa, M. Grabschifta, T. Friedricha, O. Islera, J. Przeworska, E. Beitzerówny, R. Weitzówny, M. Landerówny, Ch. Kirschówny (skarż), S. Landera (pużki) i E. Pömsteina (sekr.).

Nowo-wybrana Komisja już rozpoczęła swą pracę akcją na rzecz „Kfar-Usyszkin“. Należy przypuszczać, że stanie ona na wysokości swego zadania i przyczyni się do ożywienia tak ostatnio ospałej pracy dla Funduszu Narodowego.

Z RYBNIKA

Ostatnio odbyło się u nas walne zebranie członków Organizacji Sjonistycznej. Po sprawozdaniu z działalności w roku 1933, wybrano nowy Komitet Lokalny, w skład którego wchodzi: Salpeter Chaskiel, przewodniczący, Manneberg Józef, zastępca, Salpeterowa Franka, sekretarka, Brauer Lotar, ref. młodzieży, Brauer Louis, finansy, Kurz Selig, Rakower Daniel, ref. K. K. L., Dr. Kohlberg Leopold, lekarz, ref. Keren-Hajesod, Dr. Kohlberg Zygmun, rabin, ref. Kultury. Ponadto wybrano jako honorowego przewodniczącego (przez klamację) dotychczasowego przewodniczącego Zygryda Manneberga.

Ze Strzyżowa

Staraniem Komisji KKL odbyła się w sali „Sokoła“ wieczorka chanukowa, na którą złożyły się: deklamacje w języku hebrajskim i polskim wykonane bardzo pięknie przez Wisię Frenklównę, Tusie Czwałównę i Hindzię Feitównę, żywy świecznik, żywy obraz, przedmówienie

Ciąg dalszy na str. 12-tej.

PRZEGLĄD AKADEMICKI

Rok III.

Nr. 3

List z Gdańska

Wiadomą powszechnie jest rzeczą, że ustrojowo polityczne zmiany, jakie wprowadziła na swym obszarze Trzecia Rzesza „odrodzonych Niemiec“, zostały przez Wolne Miasto Gdańsk, po objęcia władzy przez hitlerowców z poczucia łączności z „piem macierzystym“ wiernie skopjowane. Stało się to oczywiście w oględnej formie, w ramach istniejącej jeszcze konstytucji gdańskiej i z uwzględnieniem specyficznych warunków polityczno-gospodarczych, w jakich się Wolne Miasto znajduje. Bo i dbający o własną kieszeń Gdańsk, nie mógł sobie zgoła pozwolić na takie radykalne reformy, jakimi „Führer“ uszczęśliwił naród i państwo nie mieckie.

W każdym razie stosunki wewnętrzne Gdańska zmieniły się znacznie od czasu panowania swastyki. Zmiany te ujawniają się przedewszystkiem na terenie wychowawczym w dziedzinie szkolnictwa. Wychowanie młodzieży w duchu narodowo-socjalistycznym jest myślą przewodnią nowych programów nauki. Przykładem tego jest jedyna gdańska wyższa uczelnia — politechnika.

Pierwszym zarządzeniem Senatu W. M. było przeniesienie autonomii tej uczelni, usunięcie autonomicznego rektora i w miejsce jego mianowanie tak zwanego „Führera Politechniki“. Dalej poszło usunięcie z katedr i laboratoriów profesorów i asystentów pochodzenia żydowskiego oraz ulepszenie i biernie ustosunkowanych do hitlerowskiego reżimu. Zmieniono program wykładów i ćwiczeń. Charakterystyczną między innymi nowością jest wprowadzenie jednego w tygodniu dnia (środy) wolnego od wykładów i ćwiczeń seminaryjnych, a przeznaczonych dla studentów niemieckich, zgrupowanych w S. A. i S. S. na obowiązkowe ćwiczenia w tak zwanym „Wehrsport“. Ponadto odbywają się w dniu tym różne „pacyfisty-

czne“ wykłady w celu podniesienia ducha oczywście... wojskowego (!).

Wprowadzone w sierpniu ubiegłego roku narodowo-socjalistyczne pozdrowienie ręką, wzniesioną ku górze, ze słowami „Heil Hitler“ obowiązuje zarówno wszystkich studentów, jak i profesorów.

Niektórym profesorom przychodzi niejako z trudem podnoszenie ręki do nakazanego pozdrowienia, czynią to w różnej rozpiętości, zdradzając psychologowi pewną ojętałość w hitlerowskiej egzaltacji i „gleichschaltowaniu“. Zupełnie odmienne cechy zauważyć można u młodzieży (niemieckiej): wojskowy krok, brązowy mundur, ręka przy „heilu“, wyciągnięta jak struna i błysk żrenic na widok Polaka czy Żyda. Objaw również charakterystyczny. Wzajemny stosunek studentów jest grupowy, osobno Niemcy, osobno inne nacje; w grupach też odbywają się czynności laboratoryjne. Wogóle Politechnika Gdańska robi

obecnie wrażenie wojskowej szkoły inżynierji.

Studenci niemieccy — a tych jest znaczna większość, przybывая na wykłady i do laboratoriów w kolumnach wojskowych aż pod główne wejście do gmachu, skąd dopiero rozchodzą się po poszczególnych salach. Celem takich — z góry reżyserowanych — pochodów ma być animujący nastrój.

A już niesamowite i godne krytycznej uwagi są niemal codzienne, wieczorne ćwiczenia „sportowe“ młodzieży niemieckiej na stadionie, przylegającym do gmachu Politechniki. Wśród krzyków wyróżnić jednak nietrudno gorączkowy ton koment wojskowych. Dziwne to: Ćwiczenia sportowe, codzienne, pod celoną nocą! Może to wiele mówi, ale tutaj „obcokrajowiec“ nie wdaje się w analityczną ocenę tych zjawisk z ekranu „budzących się — do pokojowego współżycia z sąsiadami — (czytaj: odwetowej rozprawy!) Niemiec“, bowiem musi być zadowolony, że mu pozwolono ucyć się i że chodzi narazie w całej skórze.

Gdańsk, w styczniu 1934 r.

CAND. ING. H. SCHAJER.

Kronika życia akademickiego

WALNE ZEBRANIE KOŁA PRAWNIKÓW ŻYDOWSKICH

W środę, dnia 31 stycznia odbędzie się w Żydowskim Domu Akademickim o godz. 8-mej Walne Zebranie Koła Prawników Żydowskich z następującym porządkiem dziennym: sprawozdanie ustępującego zarządu, dyskusja, uchwalenie regulaminu Koła, wybór nowych władz, waloski ewentualja.

KONFERENCJA AKADEMIKÓW SJONISTÓW-REWIZJONISTÓW

Z początkiem b. m. odbyła się we Lwowie konferencja akademików rewizjonistycznych. Na konferencji wybrano Radę Związkową z Mgreem Stramerem jako przewodniczącym.

FRANCUSKI GOŚC MŁODZIEŻY W WARSZAWIE.

W Warszawie bawił ostatnio przedstawiciel francuskiej młodzieży akademickiej p. Jean Coste z Grenoble.

OTWARCIE DOMU ZDROWIA „OGNISKA“ W ZAKOPANEM

W najbliższym czasie odbędzie się w Zakopanem otwarcie Domu Zdrowia Stow. Żyd. Słuch. U. J. „Ognisko“ w obecności władz akademickich U. J. oraz młodzieży akademickiej. Celem umożliwienia młodzieży wzięcia udziału w tej uroczystości zorganizowana będzie wycieczka do Zakopanego.

OD NASZYCH KORESPONDENTÓW.

Dokończenie ze str. 11-tej.

okolicznościowe tow. Schapiry oraz 1-aktówka „W wagonie restauracyjnym“ Herzla

Org. „Mizrachi“, przeniesiona ostatnio do nowego lokalu, rozwija ożywioną działalność organizacyjną i kulturalną. Co sobotę odbywają się referaty stojące na wysokim poziomie oraz „oneg szabat“. Ostatnio przybyło też kilku nowych członków. Ostatnio założona została w naszym mieście placówka hachszary org. „Mizrachi“. Chalućim znajdują pracę w tartaku firmy Johannes i Kracher.

Starania miejscowych działaczy pp. Dra Józefa Chmiela i Mechla Schütza o przeniesienie gminy Strzyżów z klasy III do IV. dla świadectw przemyślowych na rok 1934, uwienczone zostały pomyślnym skutkiem. Świadectwa przemysłowe na rok 1934 kupcy i rzemieślnicy wykupili już według niższej taryfy.

Staraniem LOPP-u odegrana została w sali „Sokoła“ przez miejscową trupę amatorską sztuka „Dr. Stieglitz“ przy licznych udziałach publiczności. Z amatorów wybili się szczególnie p. dyr. Matlak i Czajko.

Onegdaj w nocy, gdy tutejszy doródkarz p. Rafał Beer wracał ze stacji kolejowej z sankami pełnymi ludzi, zderzył się z powodu ciemności z jadącą z przeciwnej strony furmanką pp. Wołkowičkih ze Strzyżowa tak silnie, że koń pp. Wołkowičkih wartości około 500 zł wskutek silnego uderzenia dyszlem padł martwy na miejscu. Na szczęście nie było ofiar w ludziach. Przy tej sposobności należy zwracać uwagę na niedbałość naszego Magistratu, który w porze nocnej wogóle nie oświetla ulic, skutkiem czego mogą się zdarzyć podobne wypadki.

Akcja legitymacyjna na rok 1934 jest na akonczczeniu. Prowadzą ją intensywnie członkowie org. „Akiby“. Nałożony kontyngent zostanie napewno przekroczony. (A-st)

Z ŻYWCIA

RABIN Dr H. BAU obchoził onegdaj 25-lecie swego urzędowania w Żywcu. Z okazji tej odbyło się w ostatnią sobotę uroczyste nabożeństwo, na które przybył przedstawiciel Starostwa p. ref. Grabiec.

ZRZESZENIE KOBIET „WIZO“ przeprowadziło z inicjatywy Komisji K. K. L. pomiędzy członkami akcję samokontyngentowania na rzecz Funduszu Narodowego. Należy spodziewać się, że wszystkie panie zadeklarowane kwoty faktycznie zbiorą.

AKCJA „KFAR USYSZKIN“ jest już na ukon-

czeniu i nałożony na Żywiec kontyngent napewno zostanie osiągnięty.

TUTEJSZA TRUPA AMATORSKA przygotuje znów sztukę Szaloma Alejchema pt. „Tojwje der Milchiger“, której dochód przeznaczają na „Kfar Usyszkin“.

ZARZĄD Z. T. G. S. „MAKKABI“ uchwalił na ostatniem posiedzeniu zwołać doroczne walne zgromadzenie na dzień 31 bm. Należy spodziewać się, że wszyscy członkowie zjawią się na niem i w ten sposób zadokumentują swoją troskę o dalszy byt swego towarzystwa. (Chaj)

CZWARTEK, 25 STYCZNIA.

Kraków (304'3). 7—8: Audycja poranna. 11'40: Przegląd prasy. 11'50: Wiadomości bieżące. 11'57: Sygnał czasu, hejnał. 12'05: Płyty, wiadomości meteorologiczne. 12'35—14: Koncert szkolny z Filharmonji Warsz., dyr. Nawrot, B. Bragińska (mżosopr.), M. Wilkomirska (akomp.). 14: Dziennik południowy. 15'25: Wiadomości eksportowe i gospodarcze. 15'40: Płyty. 16'40: Przegląd czasopism kobiecych — p. M. Ankwiczowa. 16'55: Koncert muzyki lekkiej w wyk. ork. jazzowej teatru „Cyganerja“ pod dyr. Z. Górzyńskiego, T. Olsza (piosenki), K. Gimpel (akomp.). 17'50: Płyty. 18: „Zagadnienie handlu wewnętrznego w Polsce“ — p. J. Wojtyna. 18'20: Słuchowisko „Mat grabia“ Z. Kisielewskiego. 19'05: „Skrzynka pocztowa“ — inż. Bronowski. 19'20: Rozmaitości. 19'25: Odczyt aktualny. 19'40: Komunikat śniegowy, wiadomości sportowe, dziennik wieczorny. 20: „Muzyka niepodległej Polski“, dyr. Dr. Latoszewski. 20'40: Feljton „Teatr La Scala“ — dyr. Mazurkiewicz. 21—24'30: Transmisja z teatru „La Scala“ w Medjolanie opery Donizetti'ego „La Favorita“, — w przerwach:

Skrzynka techniczna w opr. W. Frenkla, wiadomości meteorologiczne i policyjne.

Warszawa (1415). 7—17'50: p. Kraków. 17'50: Kącik młodzieży wiejskiej. 18—24'30: p. Kraków.

Katowice (395'8). 7—19'05: p. Kraków. 19'05: Rozmaitości. 19'10: Feljton sportowy — M. Mikula. 19'25—24'30: p. Kraków.

Lwów (377'4). 7—16'40: p. Kraków. 16'40: Skrzynka pocztowa dla dzieci w opr. Cioei Ady. 16'55—19'03 p. Kraków. 19'03: „Przed koncertami symfonicznymi Filharmonji Lwowskiej“ — Dr. J. Freiteiter. 19'15: Rozmaitości. 19'25—24'30: p. Kraków.

Wiedeń (506'8). 12: Koncert popularny, dyr. Holzer. 17'15: Koncert solistów. 19'05: Piosenki ludowe. 20'20: Współczesna muzyka angielska, dyr. Konrath. 22'15: Muzyka lekka i operetkowa.

Praga (470'2). 11, 12'35, 16: Koncerty. 17'15: Pogadanka. 17'45: Recital wokalny. 19'30: „Złoty Kogucik“ Rimskij-Korsakowa (płyty). 20'40: „Złoty lis“, słuchowisko Vladyki. 22'15: „Dalbor“, opera Smetzany (wyjątki).

W RADJO — O ŻYDOWSKICH MĘŻACH STANU.

Dziś we czwartek dnia 25 b. m. o godz. 16'25 wygłosi Prof. Dr. Stendig przed mikrofonem krakowskiej stacji odczyt n. t. „Z galerji żydowskich mężów stanu“.

STYCZEN

25

Wschód
słońca
7 m. 8

Zachód
słońca
16 m. 6

CZWARTEK

9 Szabat 5694

Wycieczka do Palestyny na Purim

Zapisy na powyższą wycieczkę zostały w dniu wczorajszym definitywnie zamknięte.

Biorącym udział w tej wycieczce przypominamy, że termin wpłaty drugiej raty upływa w dniu dzisiejszym. Ratę należy wpłacić w Banku Spółdzielczym, w Krakowie, Stradom 13, lub przekazać czeki na PKO. na Nr. 407.070.

Równocześnie zawiadamiamy się, że w najbliższych już dniach ogłoszony będzie szczegółowy program drugiej wycieczki do Palestyny, zorganizowanej przez Egzekutywę Organizacji Sjonistycznej i Wydawnictwo „Nowego Dziennika“.

Chwalebna inicjatywa

Koncert chóru w sanatorium gruźliczym

W ubiegłą sobotę odbył się w Miejskim Sanatorium Gruźliczym na Prądniku Białym koncert chóru TUM. pod kier. p. dra Życzkowskiego.

Gruźlica wymaga długich miesięcy leczenia sanatoryjnego. Sprostac wymaganiom nakładanym przez dość surowy z konieczności regulamin sanatoryjny i przyzwyczaić się do monotonnego życia sanatoryjnego nie jest rzeczą łatwą, dlatego też należy z uznaniem podkreślić szlachetną inicjatywę prezesa chóru p. radcy Niżyńskiego, który zrozumiał doniosłość wprowadzenia tego rodzaju rozrywek w szare codzienne życie pacjentów. Uśmiechnięte twarze pacjentów i pacjentek ich oczy błyszczące zadowoleniem były najlepszym dowodem jak bardzo takie koncerty są potrzebne.

Każdej wykonanej pieśni towarzyszyły długo niemilkące oklaski słuchaczy, jako wyraz uznania dla wysokiego poziomu artystycznego chóru oraz wdzięczności za szlachetną ofiarność całego zespołu z p. drem Życzkowskim i prezesem inż. Niżyńskim na czele.

Subwencje na badanie raka i chorób wenerycznych

Polska Akademia Umiejętności rozda w kwietniu br. z funduszu śp. Pawła Tyszkowskiego subwencje na rok 1934 na badania przyrodnicze i lekarskie, przedewszystkiem mające łączność z poznananiem istoty choroby raka i chorób wenerycznych lub ich leczeniem. Zgłaszający się o subwencje powinni wykazać, iż umieją pracować samodzielnie naukowo, i dołączyć spis, względnie odbitki prac już drukowanych. W podaniu podany być musi temat i plan zamierzonej pracy oraz kwota potrzebna na jej wykonanie. Pierwszeństwo mają prace o charakterze doświadczalnym. W bardzo wyjątkowych wypadkach może Komitet zezwolić na wykonywanie pracy subwencjonowanej zagranicą, lecz subwencja nie może służyć na pokrycie kosztów podróży i utrzymania. Ubiegający się o subwencję mają wnieść podania do Polskiej Akademii Umiejętności do 1 marca 1934. Ze względu na zmniejszone dochody funduszu w obecnym roku będą przyznane subwencje tylko na podania bardzo silnie dotychczasowym dorobkiem naukowym petentów uzasadnione.

Walka o obniżkę czynszów

Stowarzyszenie Lokatorów i Sublokatorów we Lwowie wystąpiło z inicjatywą odbycia wspólnego zebrania z właścicielami realności, na którym omówiony zostanie modus, wedle jakiego obniżka ta przynajmniej we Lwowie miałaby nastąpić.

Ze obniżka czynszów jest koniecznością, dzisiaj nikt nie kwestjonuje. Znane nam są wypadki, w których właściciele realności owiani wysoko wyrobionem poczuciem obywatelskiej odpowiedzialności sua sponte zrewidowali wysokość pobieranych czynszów.

Idzie teraz o to, by piękna inicjatywa Lwowa uwieczniona została pomyślnym wynikiem.

O identycznej akcji sygnalizują z Warszawy.

Akcja lokatorów jest w naszym toku.

Dwie groźne szajki złodziejskie pod kluczem

WŁAMYWACZE — „SPECJALIŚCI“

W ostatnich tygodniach grasowała w Krakowie groźna szajka włamywaczy. Za teren swego działania obrała sobie wspomniana banda dzielnicę Dębni i stała się wkrótce postrachem tamtejszych mieszkańców. W czasie dochodzeń, przeprowadzonych w związku z każdym poszczególnym włamaniem stwierdzono niezwykle, nienotowany dotychczas sposób otwierania zamków. Ten nowy sposób włamywaczy był tak „doskonały“, że każdy zamek, czy najlepszy nawet zatrzaśk otwierał się przy jego użyciu. W ciągu ostatnich trzech tygodni okradli członkowie owej szajki mieszkanie p. Leona Hirscha przy ul. Barskiej 32, gdzie skradli wyroby dentystyczne, wartości przeszło 300 zł., dalej na szkodę Czesława Stępienia przy ul. Dębowej 19, skradli garderobę, bieliznę wartości 500 zł., włamali się do mieszkania Władysława Matuli, przy ul. Rolnej 7, gdzie łupem ich padła garderoba, bielizna i biżuterja, wartości przeszło 700 zł., dostali się do mieszkania Romana Kalla, przy ul. Konopnickiej 7, skąd zabrali materje na ubrania wartości 300 zł., wreszcie okradli mieszkanie N. Nassa, przy ul. Madalińskiego 11 i mieszkanie Czesława Gawryłowa, przy ul. Rolnej 14.

W dniu wczorajszym udało się policji krakowskiej zlikwidować wreszcie groźną szajkę i are-

sztować jej członków w osobach: Bernarda Riera f. Westreicha z Woli Duchackiej, Leona Bardysia bez stałego miejsca zamieszkania i Józefa Kucia, zamieszkałego przy ul. Tureckiej 3. W czasie rewizji u aresztowanych znaleziono nielegalne blaszki ołowiane. Okazało się, że włamywacze otwierali wszystkie zamki przy pomocy tych blaszek. Niebezpieczną trójkę oddawiono do więzienia św. Michała.

ZŁODZIEJE TARGOWI

Po targach krakowskich i okolicznych grasowała niebezpieczna banda złodziejska, która przenosiła się szybko z miejsca na miejsce, tak, że pościg za nią natrafiał na ogromne trudności. O negdaj wykrył posterunkowy kryjówkę szajki i przystąpił do legitymowania obecnych osobników. Wówczas rzucili się oni na policjanta, pobili go, poczem zbiegli. Wczoraj zarządzono na nich obławę, w wyniku której cała szajka dostała się w ręce władz bezpieczeństwa. Jako członkowie bandy zostali aresztowani: Jan Stęchlik, Roman Józef, Michał Perechiniak, Piotr Cierpiela, Władysław Gwiazdoń, Stefan Lasota i Stanisław Kwiatkiewicz, wszyscy znani, niebezpieczni złodzieje. W czasie rewizji znaleziono u aresztowanych część skradzionych przedmiotów, które zwrócono poszkodowanym. Całą szajkę osadzono w więzieniu św. Michała.

Znacznie dopłaty za leczenie zębów w ubezpieczalniach społecznych

Izba ubezpieczeń społecznych zdecydowała utrzymać leczenie zachowawcze zębów w ubezpieczalniach społecznych, lecz równocześnie znacznie podwyższyła dopłaty za wszelkie zabiegi

Według ustalonego nowego cennika najniższą stawką w kwocie 50 groszy pobierana będzie za prowizoryczną plombę. Dopłata za najtańszą plombę trwałą wynosić będzie 2 złote. Skala dopłat przekracza kwotę 20 złotych.

— DZIŚ NOCNY DYŻUR APTEK: Rynek A—B 45, ul. Łobzowska 6, Grzegorzeczka 9, Długa 4, Krakowska 19 i plac Zgody 18.

— AWANTURA W RODZINIE. Jedno z mieszkań przy ul. św. Sebastjana 7, było wczoraj terenem niezwyklej awantury. Między zamieszkałą tam 67-letnią Reginą Skowron a jakąś kobietą — prawdopodobnie jej córką — powstała kłótnia na tle porachunków familijnych. W czasie kłótni chwyciła córka jakiś twardy przedmiot, którym nieudolnie pobiła staruszkę, łamiąc jej kilka żeber. Ofiarę awanturnicy przewieziono do w stanie nieprzytomnym do szpitala św. Łazarza. Wyświetleniem sprawy zajęła się policja.

— NOŻEM W SZYJĘ. Ulica Starowiślna była wczoraj widownią krwawego zajścia. Do przechodzącego tą ulicą Stanisława Heneka podszedł nagle jakiś osobnik i wszczął z nim awanturę, w czasie której ugodził go nożem w szyję, poczem zbiegł. Rannego przewieziono do szpitala św. Łazarza, zaś krwawego awanturnika poszukuje policja.

— NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK. Wczoraj wezwane zostało pogotowie ratunkowe do Franciszki Biernatówny (lat 28) robotnicy zam. w Woli Duchackiej pow. Kraków, zajętej w fabryce lamp i wyrobów metalowych Emanuela Wachsa w Krakowie przy ul. Salińskiej 1 2. Biernatówna w czasie obsługiwania maszyny drukarskiej wskutek własnej nieostrożności doznała rozdzienia obu warg i wybicia 3 zębów trzonowych. Przewieziono ją do szpitala św. Łazarza w stanie dość ciężkim

DYWANY, CERATY, LINOLEUM A. NUSSBAUM, DIETLA 45

— SEKCJA NARCIARSKA Ż. K. S. MAKKABI Kraków urządza w dn. 27 i 28 bm. dwie wycieczki. 1. Barania Góra ze zjazdem do Włocław. 2. Kocięz ze zjazdem do Andrychowa dla początkujących. Zgłoszenia od 7.30—8.30. Jagiellońska 10 do piątku 26 bm.

WAAD LEUMI w Palestynie uzyskał pożyczkę w kwocie 25.000 f. szt. celem pokrycia zaległych uposażeń nauczycieli szkół hebrajskich.

Bl. p. ARNOLD AUBER

b. kupiec w Tarnowie

zmarł po długich a ciężkich cierpieniach
w 77 roku życia w Tarnowie.

Pogrzeb odbędzie się **dziś we czwartek** dnia 25 bm. o godz. 14-tej z domu żałoby w Tarnowie przy ul. Krakowskiej 23, o czem zawiadamia atroskana

RODZINA

DZIEŃ POLITYCZNY

Sprawa posła Kulczyckiego — przed sądem marszałkowskim?

W kołach politycznych rozeszła się wersja, że incydent w sprawie nowego posła NPR prof. Ludwika Kulczyckiego, który miał miejsce na ostatnim posiedzeniu sejmowym, stanie się powodem skierowania przez prezydium Sejmu z urzędu sprawy zarzutów stawianych temu posłowi do rozpatrzenia sądowi marszałkowskiemu. Prezydium NPR uważa natomiast tę sprawę za załatwioną przez wyrok odbytego w swoim czasie sądu obywatelskiego i nie zamierza się nią więcej zajmować.

Tradycja, czy postulat słuszności?

W nowym zarządzie m. Krakowa nie uzyskali Żydzi, stanowiący około 25 proc., ani jednego ławnika (na ogólną liczbę 7-miu ławników). Ale „Głosi Narodowi“, to nie wystarczy. „Głos Narodowi“ wytyka wybór jednego wiceprezydenta Żyda:

„Nigdzie nie jest powiedziane, że Żydzi konieczni muszą mieć swego wice-prezydenta. Przestrzeganie tej tradycji jest conajmniej niepożądane i pozostaje w sprzeczności z temi tendencjami, które biorą coraz bardziej górę w społeczeństwie polskim. Jeżeli można było zerwać z innymi tradycjami, to i ta nie powinna być następcą specjalnych trudności.“

Naszem zdaniem — nie szło tu o żadną „tradycję“, lecz o zwyczajny postulat słuszności i sprawiedliwości. A jeśli już tradycja: — od kiedy „Głos Narodowi“ przechodzi tak lekko do porządku dziennego nad tradycją demokratycznego i proporcjonalnego zastępstwa i przedstawicielstwa ogółu ludności w ciałach reprezentacyjnych?...

Z GIEŁDY

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 24. 1. 1934. Akcje utrzymane. Dolar bez zmiany.

Akcje bankowe: Bank Polski 94.50.

Akcje przemysłowe: Chodorów 92.50.

Zebranie giełdowe przeszło pod znakiem tendencji na ogół utrzymanej. Zainteresowanie niewielkie. Poszukiwano 3-proc. Poż. budowlaną po kursie 40.75 i Chybie 22.50 ostatni nocą bez transakcyj. Notowano jedynie Bank Polski i Chodorów po kursach ustalonych bez zasadniczych zmian, przy stosunkowo o niewielkich obrotach.

Waluty i dewizy oficjalnie bez obrotów.

Na rynku walutowym w obrotach prywatnych i międzybankowych tendencja bez zmiany. Usposobienie niepewne. Podaż wystarczająca przy stosunkowo małym zapotrzebowaniu. W Krakowie dolar gotówkowy 5.49—5.53, czeki bankowo 5.50—5.55. Bank Polski płacił za dolara 5.49. Z innych walut Funt szterling 27.60—27.90, Frank szwajcarski 171.80—172.40, Marka niemiecka gotówka 209—210, wyplata 210—211.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 24. 1. Kursy zamknięcia: Akcje: Bank Polski 84—84.25, tendencja utrzymana. Papiery procentowe: 3-proc. budowlana 41, 4-proc. inwestycyjna 106.50—107, 4-proc. inwest. seryjna 111.50, 5-proc. konwersyjna 55.50—56, 5-proc. konwers. kolejowa 51, 6-proc. dolarowa 62.50—62.75, 7-proc. dolarowa (dolarówka) 51.60, 7-proc. stabilizacyjna 57.25—56.50—56.63, 7-proc. stabil. pięcioletni 57.38—57, 7-proc. stabil. setki 82.25. Tendencja mocniejsza. Listy zast. BGK. oraz Bku Roln. bez zmiany.

Dewizy: Belgja 123.86, Gdańsk 172.87, Holandia 257.87, Londyn 27.81, Nowy Jork czek 5.54, Nowy Jork kabel 5.56 i pół, Oslo 139.85, Paryż 34.90, Praga 26.37, Sztokholm 143.55, Szwajcaria 172.12, Włochy 46.66, Berlin w obr. pryw. 210.20

DOLAR W OBROTACH PRYWATNYCH W WARSZAWIE

Warszawa, 24. 1. W dniu dzisiejszym dolar osiągnął kurs 5.52 przy tendencji utrzymanej.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Poznańska giełda zbożowa z dnia 24. 1. 1934. Ceny transakcyjne: żyto 705 ton 14.75, otręby żytnie 40 ton 10 i jedna czw., ceny oriantacyjne: jęczmień 695—705 gr. 14 i pół i 14 i trzy czw., 675—685 gr. 14—14 i jedna czw., browarowy 15 i pół, do 16. Reszta bez zmian. Ogólne usposobienie spokojne.

GIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych, 24. 1. Paryż 20.27 i jedna czw., Londyn 18.15 i pół, Nowy Jork 3.22 i trzy czw., Amsterdam 207.50, Berlin 122.22 i pół, Wiedeń oficjalny 72.87, Wiedeń noty 56.50, Warszawa 58.10. Tendencja niejednolita.

POŻYCZKI POLSKIE W NOWYM JORKU

Nowy Jork, 24. 1. Kursy zamknięcia: Dillonowskie 74.75, Stabilizacyjna 91, Dolarowa 64, Warszawska 54.25, Śląska 55.25. Tendencja mocniejsza.

GIEŁDA METALI W LONDYNIE.

Londyn, 24. 1. Cynk dost. natychm. 15, termin. 15 3/16, cyna natychm. 227 1/4—227 3/4, termin. 227 3/8—227 1/2, Banka 233 3/4, Straits 232 1/4, ołów natychm. 11 3/4, termin. 11 7/8, miedź natychm. 93 15/16—33 7/8, termin. 33 15/16—34, Elektrolit 37—37 1/4.

Z SALI SĄDOWEJ.

Rehabilitacja

W swoim czasie donosiliśmy o niezwyklej ucieczce oskarżonego z budynku sądowego przed rozpoczęciem rozprawy. Owego dnia miała się w krakowskim Sądzie Okręgowym odbyć rozprawa przeciw nauczycielowi języka hebrajskiego, Joachimowi Silberspitzowi fałsz Kreiswirthowi. Akt oskarżenia zarzucał mu, że zwał do jednego z domów przy ul. Starowiśniej 12-letnią dziewczynkę Irenę K i tam w klatce schodowej usiłował dokonać na niej gwałtu, został jednak przez kogoś z lokatorów spłoszony. Silberspitz czekał cierpliwie na swoją kolejkę przed salą rozpraw i dopiero w ostatniej chwili tak się przeląkł rozprawy, że uciekł z gmachu sądowego. Wobec tego odroczone rozprawę i wczoraj Silberspitz stanął ponownie przed Sędem Okręgowym gdzie odbyła się przeciw niemu rozprawa przy drzwiach zamkniętych.

Stłumienie powstania w Argentynie

Wojskom rządowym udało się stłumić powstanie, które wybuchło ostatnio w Argentynie i doprowadziło do krwawych walk ulicznych w Santa Fe. Na zdjęciu grupa aresztowanych powstańców poddana zostaje rewizji osobistej przed przewiezieniem ich do więzienia.

Hitlerowcy montują międzynarodówkę antysemityczną

Berlin, 24. 1. (ZAT) Poufny propagandowy biuletyn narodowych socjalistów „Weltdienst“ wydawany w trzech językach i kielportowany wyłącznie wśród aryjczyków zagranicą, zamieszcza w ostatnim swym wydaniu apel do zorganizowania związku wszystkich istniejących w Europie organizacji antyżydowskich. Związek ten ma stanowić front panaryjski w Europie. W skład jego mają wejść następujące organizacje: Rumuńska „Żelazna Gwardia“, polski „Rozwój“, grecki E. E. E., węgierscy „Budzący się Madziarzy“, fińscy lapowcy oraz narodowo-socjalistyczne względnie z narodowo-socjalistami sympatyzujące organizacje w Szwajcarii, na Litwie i Lotwie. „Weltdienst“ za znaczą, że świat aryjski dotychczas nie zdaje sobie jeszcze sprawy z niebezpieczeństwa ży-

dowskiego, toteż mający być utworzony zjednoczony europejski front antysemityczny ma utworzyć światu oczy na zagrażające mu ze strony żydowskiej niebezpieczeństwo.

Represje przeciw hitlerowcom w Szwecji

Sztokholm, 24. 1. PAT. Prefektura policji postanowiła zamknąć siedzibę narodowych socjalistów w Sztokholmie. Postanowienie to powzięte zostało na wniosek szefa policji, gdy po zamachu na hitlerowca Wiklunda w dniu 10 bm. okazało się, że zamach ten, podobnie jak i wiele innych wypadków, jest prowokacją szwedzkich hitlerowców.

Niezwykły proces antyhitlerowski w kraju Faraonów

Kair, 24. 1. (ZAT). W dniu wczorajszym sąd w Kairze przystąpił do rozpatrywania sprawy, wytoczonej przez żydowskiego urzędnika Jabesa przeciwko hitleryzowanemu klubowi niemieckiemu w Kairze. Skarga sądowa odnosi się do oszczerczych broszur antyżydowskich, wydanych przez wymieniony klub po dojściu do władzy Hitlera, a zawierających kalumnie przeciwko ogółowi żydowskiemu. Jabes wytoczył skargę prezesowi klubu kairskiego Meeterowowi. Proces ten jest rozpatrywany przez t. zw. trybunał mieszany i wywołał ogromne zainteresowanie nie tylko w kołach żydowskich i niemieckich, lecz również w egipskich sferach politycznych. Niektóre pisma zagraniczne zwłaszcza niemieckie, wśród nich „Völkischer Beobachter“, wysłały na proces specjalnych sprawozdawców. Niemcy uważają proces kairski za organizację światowej antyniemieckiej kampanii żydowskiej i przypisują zarówno przebiegowi rozprawy jak i wyrokowi ogromne znaczenie. Na o-

brońców prezesa klubu niemieckiego zaangażowano kilku wybitnych adwokatów. Na pierwszym swym posiedzeniu sąd rozpatrywał sprawę, czy jest dopuszczalne powództwo indywidualne przeciwko napaści skierowanej pod adresem całego ogółu żydowskiego. Zastępca Jabesa adw. Castro w uzasadnieniu powództwa wskazuje, że po pierwsze obowiązkiem sądu jest bronienie wszystkich odłamów ludności egipskiej, po drugie praktyce sądowej nie są obce tego rodzaju precedensy. — Adwokat powołał się m. m. na historyczny wykład, który zaszedł za panowania angielskiego króla Jerzego II (1727—1760), kiedyto ówczesny sąd angielski uznał prawo jednostki żydowskiej do uważania się za osobie dotkniętą oszczerstwami, rzuconymi na całą gminę żydowską, którą fałszywie oskarżono o palenie dzieci, zrodzonych z nieślubnych związków żydowsko-chrześcijańskich. — Sąd uznał wówczas nie tylko dopuszczalność powództwa, lecz nadto zasądził wymienionemu sędziemu na rzecz powoda żydowskiego

Najciekawszym jest fakt, że po przeprowadzeniu postępowania dowodowego i wywodach prok. dra Panka oraz obrońcy adw. dra Holendra Sąd doszedł do przekonania o niewinności Silberspitz'a i całkowicie go uniewinnił.

Trybunałowi przewodniczył s. o. Pilarski, wotowali s. o. dr. Ostrega i asesor Merunowicz.

Narazie trybunał nie wydał jeszcze swojej decyzji co do dopuszczalności powództwa Jabesa. — Ten ostatni żąda odszkodowania w wysokości 101 funtów. Gdyby sąd kairski zasądził odszkodowanie na rzecz Jabesa, wówczas każdemu Żydowi egipskiemu przysługiwałoby prawo wyfoczenia skargi hitlerowskiemu klubowi niemieckiemu w Kairze.

Szczegóły rewizjonistycznej akcji petycyjnej

Paryż, 24. 1. (ZAT). Rewizjonistyczna akcja petycyjna zainaugurowana została wydaniem czterech wzorów petycji, które będą rozosłane do wszystkich ośrodków żydowskich na całym świecie. Cztery te formularze są następujące: 1) petycja do króla Anglii, 2) do głowy państwa którego uczestnik petycji jest obywatelem 3) do parlamentu brytyjskiego oraz 4) do parlamentów poszczególnych krajów, objętych akcją petycyjną. Nadto będzie zredagowana specjalna petycja Żydów w Palestynie. Odpisy wszystkich petycji wraz ze sprawozdaniem o przebiegu akcji przedstawione będą Radzie Ligi Narodów w maju br. Do tego czasu ma być zakończona cała akcja — Związek sjonistów-rewizjonistów zwraca się do wszystkich popierających akcję do zebrania podpisów do końca marca br. W międzyczasie będzie zorganizowanych 10.000 masowych wieców, na których będą uchwalone odpowiednie rezolucje. Nadto odbędą się specjalne konferencje regionalne dla poparcia akcji petycyjnej. Po zebraniu podpisów nastąpi formalny akt przesłania petycji do parlamentu brytyjskiego. Obie pierwsze petycje, t. j. do króla angielskiego i do brytyjskich izb ustawodawczych będą indywidualne. Każdy petent będzie w niej mógł jako jednostka żydowska prosić o zezwolenie na osiedlenie się w Palestynie — Pozostałe dwie petycje będą zbiorowe w każdym poszczególnym kraju. Petycje obrazują praktyki administracji palestyńskiej, które stanowią odchylenie od postanowień mandatu i deklaracji Balfoura. Petycja omawia szczególnie politykę imigracyjną, określając ją jako fatalną dla nadziei sjonistycznych. Petycja zaznacza, że polityka angielska przyjęła ostatnio zwrot, który ma charakter oblawy i wygnania z Palestyny, przekształ-

cając żydowską siedzibę narodową w kraj, w którym dzieje się krzywda godności osadników żydowskich, w którym są oni przedmiotem poniżenia nie do zniesienia. Petycja domaga się ustanowienia w Palestynie policji „państwowości żydowskiej“ i imigracji regulowanej i kontrolowanej przez instytucje żydowskie.

Do zbiorowych petycji będzie załączony wyczerpujący memoriał, omawiający następujące kwestje: a) Istota mandatu palestyńskiego b) Sytuacja Żydów w krajach diaspory, c) Nieuzasadnione ograniczenia imigracyjne, d) Doniosłość imigracji elementów pracujących, e) Gospodarcza zdolność absorcyjna Palestyny, f) Tropienie turystów, g) Ogólny antymandatowy charakter obecnego reżimu w Palestynie, h) Rolnictwo w Palestynie oraz kwestja Transjordanji i w końcu i) Bezpieczeństwo publiczne oraz interesy ludności arabskiej. W ostatnim punkcie petycja wywodzi, że ostatnia polityka palestyńska pozabawiająca naród żydowski jego nadziei na przekształcenie Palestyny w kraj państwa żydowskiego nie jest uzasadniona z punktu widzenia ogólnonarodowych interesów ludności arabskiej. Memoriał zawiera nadto uzasadnienie koniecznych reform w administracji palestyńskiej. Na podstawie programu sjonistów-rewizjonistów wysuwany jest m. in. wniosek, aby nominacja Wysokiego Komisarza i szefów poszczególnych departamentów rządu palestyńskiego następowała wyłącznie w porozumieniu z reprezentacją sjonistyczną. Nadto nie powinny być podejmowane żadne kroki w kierunku powołania do życia ciał ustawodawczych w Palestynie, nim nie dojdzie do porozumienia między Żydami a Arabami.

Nowy Wysoki Komisarz L. N. w Gdańsku

Gdańsk, 24. 1. (PAT). Dziś rano przyjechał z Genewy do Gdańska Wysoki Komisarz Ligi Narodów p. Sean Lester. Na dworcu przybyłego powitał w imieniu komisarza generalnego Rzeczypospolitej w Gdańsku radca dr. Weyers, ze strony senatu starszy radca dr. Ferber, urzędnik biura Wysokiego Komisarza Ligi Narodów markiz Giustiniani oraz bawiąca od kilku dni w Gdańsku małżonka p. Lestera. W godzinach południowych Wysoki Komisarz Lester złożył wizytę: prezydentowi senatu Gdańska dr. Rauschningowi, następnie generalnemu komisarzowi Rzeczypospolitej dr. Papee oraz prezydentowi rady portu Benzigerowi. Prezydent senatu dr. Rauschning, minister Papee i p. Benziger rewizytowali popołudniu p. Lestera w siedzibie Wysokiego Komisarza.

16-letni awanturnik wpędził ojca do grobu

Grodno, 24. 1. PAT. Przed kilku dniami 16-letni uczeń Bolesław Sakajto wraz ze swoim kolegą Adamem Mazowieckim uciekli z domu zabrawszy rodzicom 1.000 rubli w złocie. Chłopcy zamierzali podobno wstąpić do Legji Cudzoziemskiej. O zaginięciu chłopców zawiadomiono policję, która po energicznych poszukiwaniach znalazła zbiegów w Łodzi. Rodzice Sakajto tak się przejęli postępkami syna że matka dostała choroby nerwowej, zaś ojciec, por. Sakajto, pod wpływem silnej depresji na krótko przed spotkaniem się ze synem, którego policja sprawdziła do Grodna, wystrzelał z rewolweru pozbawił się życia.

Śmierć pilotki w Wiener Neustadt

Wiedeń, 24. 1. (PAT). Na lotnisku w Wiener Neustadt wydarzyła się dziś katastrofa lotnicza. Mianowicie szybowiec, którym kierowała lotniczka sportowa pani Weis spadł ze znacznej wysokości, grzbiąc pod szczytkami lotniczki, która poniosła śmierć.

ZMARLI.

Błp. Józef Fränkel l. 57, Krakowska 28. Błp. Szymon Reifer l. 81, Józefa 13. Błp. Miria Kaufman, l. 92, Krakowska 72.

Uruchomienie linii Radom—Warszawa w jesieni

Radom, 24. 1. (PAT). Według ostatnich informacji z radomskiej dyrekcji kolei państwowych prace nad budową linii Radom—Warszawa ulegną przyspieszeniu. Już na jesieni br. linja zostanie oddana do użytku. Narazie odbywać się będzie ruch prowizoryczny dla kilku par pociągów osobowych i towarowych.

—o—

Bank Cukrownictwa wygrał 277.000 zł od skarbu kolejowego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24. 1. (Sin.) W sądzie okręgowym zapadł wyrok w procesie, wytoczonym skarbowi państwa o 277.000 zł. Mianowicie Bank Cukrownictwa w Poznaniu wysłał do Warszawy 12 wagonów cukru, które zamiast właściwemu odbiorcy, wydane zostały na podstawie listów przewozowych niejakiemu Moszkowi Spirze. — Listy przewozowe były sfalszowane. Sąd okręgowy uznając, że ze strony kolei zaszedł wypadek ciężkiej niedbałości i że kolej odpowiada za powierzony jej do przewozu towar, postanowił zasądzić od kolei państwowych na rzecz Banku Cukrownictwa całkowitą kwotę wraz z procentami i kosztami. Wyrok ten wywołał wielkie wrażenie.

Czterej wybrańcy losu w Częstochowie

Częstochowa, 24. 1. PAT. W dniu dzisiejszym główna wygrana w sumie 1.000.000 zł. padła na los, sprzedany w jednej z kolektur w Częstochowie. Na wieść o wygraniu przed kolekturą Wekslera który los sprzedał, zebrały się liczne rzesze publiczności. Szczęśliwy los znajdował się w posiadaniu 4 osób: pewnego biuralisty prywatnego, wdowy, obciążonej trojgiem dzieci, ubożego reemigranta z Palestyny i pewnego handlarza owocami. Ten ostatni dowiedziawszy się o wygraniu omal nie oszalał z radości i porozdawał zebranyemu koło niego wszystkim owocom, jakie posiadał na swym wózku.

Zgon żony prof. Dubnowa

Ryga, 24. 1. (ZAT). Dziś zmarła w Rydze żona historyka żydowskiego prof. Szymona Dubnowa przeżywszy lat 75. Śmierć nastąpiła po długiej i ciężkiej chorobie raka żołądka.

Redukcja subwencji gminnej dla kahału lwowskiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów, 24. 1. (O) Magistrat lwowski obniżył ostatnio roczną subwencję dla tutejszego kahału ze 180.000 na 82.000 zł. Zaznaczyć należy, że w ostatnich dwóch latach magistrat zredukował dwukrotnie subwencje kahalne. Wiadomość o ostatniej redukcji wywołała w sferach żydowskich ogromne wzburzenie.

„Waż morski“ — na Podkarpaciu

Lwów, 24. 1. (O) Tegoroczny urodzaj na „węże morskie“ jest doprawdy niezwykły. Obecnie okazało się, że i Polska nie pozostaje w tyle. Dzisiejsze dzienniki lwowskie południowe podają wiadomość o ukazaniu się olbrzymiego węża długości 5—6 metrów i wielkiej grubości, którego przed 20 laty widziano na Podkarpaciu w województwie tarnopolskim w pow. żydaczowskim. Następnie widziany był tylko trzy razy w różnych okolicach. Ostatnio pewien wieśniak z powiatu kaluskiego widział węża, a pozatem pewien profesor na wycieczce. „Nowy Czas“ twierdzi, że autorzy tych relacji zostawili w redakcji swoje adresy dla osób pragnących się bliżej interesować sprawą tajemniczego potwora.

Samobójstwo inżyniera

Warszawa, 24. 1. (Sin.) Dziś przedpołudniem w mieszkaniu własnym przy ul. Kredytowej 16 odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru bezrobotny inżynier Józef Holsztyński. Powodem samobójstwa były złe warunki materialne denata.

KOMUNIKATY.

— ZE ZWIĄZKU KOMBATANTÓW ŻYDOWSKICH. W dniu 21 bm. odbyło się uroczyste zebranie inauguracyjne z powodu otwarcia nowego lokalu Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski Oddziału w Krakowie w obecności prezesów Zarządu Głównego i Okręgowego. Na wniosek przewodniczącego wiceprez. J. Bachnera uchwalono ufundować portret zasłużonego dla organizacji prezesa okręgu p. Leopolda Spirya i umieścić go w świetlicy. Po złożeniu sprawozdań przewodniczących poszczególnych sekcji i przemówieniach członków, przewodniczący zamknął zebranie. W dniu 22 bm. w lokalu Związku wygłosił dr. Kazimierz Harhat Żalusi gen. sekret. BBWR., odczyt pt. „Nasze drogi“. We wtorek dnia 30 bm. o g. 8 wiecz wygłosi w Związku odczyt inż. Fryderyk Freundlich pt. „Wojna chemiczna i obrona gazowa“.

— WIECZÓR „GAZETY LITERACKIEJ“.

Związek Zawodowy Literatów Polskich w Krakowie urządza dziś we czwartek o godz. 7 mej w sali Kopernika U. J. „Wieczór Gazety Literackiej“. Udział biorą: Jerzy Braun, Adam Bunsch, Józ. Al. Gałuszka, Wiesław Gorczycki, K. L. Koniński, Tadeusz Kudliński, Adam Stawarski. Recytują autorzy i Alfred K. Woycieki. Po wieczorze loteria książkowa. Bilety wstępu: 1 zł., studenckie 50 gr. — są zarazem i losami loteryjnymi. Do rozdawania 60 książek pisarzy, biorących udział w wieczorze, i in.

— „ZAGADNIENIA PSYCHOLOGICZNE W PRACY SPOŁECZNEJ“ W czwartek, 25 bm. wygłosi odczyt w Kollegjum Wykładów Naukowych (Rynek A—B 39) inż. Dr. Jan Soneł p. t. „Zagadnienia psychologiczne w pracy społecznej“. — Początek o godz. 7 wiecz.

2 córki maharadży Nepalu zginęły podczas trzęsienia ziemi

Kalkuta, 24. 1. (PAT). Nadeszła tu wiadomość, że podczas ostatniego trzęsienia ziemi przy zawaleniu się części pałacu maharadży Nepalu poniosły śmierć 2 córki maharadży.

BRUNATNA KSIĘGA

w autoryzowanym przekładzie polskim
uzupełnionym najnowszymi materiałami.

po cenie niższej dla Czytelników „Nowego Dziennika”

BRUNATNA KSIĘGA — ten niezwykły dokument czasu, który wstrząsnął opinią publiczną świata, demaskuje sprawców największej zbrodni politycznej w historii.

BRUNATNA KSIĘGA — rzuca jaskrawe światło na dzieje dyktatury hitlerowskiej w Niemczech, ujawniając zakulisowe machinacje obecnych władców Trzeciej Rzeszy.

BRUNATNA KSIĘGA — opisuje również martyrologię skatowanego i postawionego poza prawem żydostwa niemieckiego.

BRUNATNA KSIĘGA — ukazała się dotąd w następujących krajach: Anglja, Francja, Ameryka, Z. S. R. R., Czechosłowacja, Holandia, Szwecja, Danja, Finlandja, Łotwa, Rumunja oraz Hiszpanja i osiągnęła rekordową poczytność.

Przekład polski starannie wydany, zawiera liczne oryginalne ilustracje.

Administracja „Nowego Dziennika” uzyskała dla naszych Czytelników, pragnących nabyć „Brunatną Księgę”, znaczną zniżkę ceny: **cena egzemplarza wynosi 15 zł., zaś dla Czytelników „Nowego Dziennika” 10 zł.,** wraz z portem 10 zł. 60 gr

Zamówienia przyjmuje Administracja „Nowego Dziennika”, Kraków, Orzeszkowej L. 7. jedynie po nadesłaniu należnej kwoty przekazem poczt. lub czekiem P. K. O. 400.630

ZAKOPANE

Pensjonat „SWOJA”

komfortowo urządzony

pod zarządem Drowej R. i S. WAHRHAFTIGOWEJ
Telefon 516

Poleca pokoje słonecz. Kuchnia wykwintna, ceny niskie.

Tanie kursa szybkiego, smacznego, pożywnego i oszczędnego gotowania

dla studentek i pań, pracujących poza domem. —

Przyrządzenie obiadu z 3 dań w 30—60 minut. —

Ceny, specjalnie zniżone. — Wpisy i informacje w

kancelarii szkoły „Ognisko Pracy”, Kraków, ul.

Stolarska 15, I piętro, między godz. 11—1. Tele-

fon 158-21.

Chcesz mieć najlepsze książki
Chcesz czytać ostatnie nowości
Chcesz wiedzieć, co się dzieje na świecie

zapłać się do

BIBLIOTEKI WSPÓŁCZESNEJ

GIZELI KANFEROWEJ

KRAKÓW
SEBASTJANA L. 23
(RÓG DIETLOWSKIEJ)

Abonament miesięczny tylko Zł 1-50

ROZNE

**KRAKOWSKIE KURSY
KOSMETYCZNE** pod kie-
rownictwem Dra med. T.
Owczyńskiego. Nauka 4
miesiące. Wykłady, ewi-
czenia codziennie. Po u-
kończeniu kursu dyplo-
my. Instruktor: Hele-
na Apsel-Schragerowa.
Zapisy trwają. Zgłosze-
nia i prospekty: Kraków
Stawkowska 30. — Tele-
fon 177-57. 672

„FEMINA” Kraków, ul.
Kasimierza Wielkiego
L. 98, m. 1 — (tramwaj
2-ka) wykonuje jako spe-
cjalność czapeczki dzie-
cięce oraz swetry, ręk-
awiczki, szale dla sportu,
według najnowszych tur-
nali. Haft ręczny i ma-
szynowy. Szycie bie-
lizny, pyjam, biustni-
ków i t. p. — Leki-
trykotarstwa ręcznego i
tkanin. 2220x

SMACZNE obiady po
zniżonej cenie wydaje
się: ul. Dietla 111, m. 7.
4791kr

FINANSISTY, lub spoi-
nika z kapitałem 3.000
złotych, do patentowane-
go, ważnego artykułu,
pokupnego, gotówkowe-
go, poszukują. Zgłosze-
nia osobiste od godz. 5
—6, Dębni, Sandomier-
ska 5, mieszkanie 2.
3482g

DWIE panienki, sieroty,
poszukują jakiegokolwiek
posady. Zgłoszenia: Gelb-
wachs, Kraków, ul. Jó-
zefa 27. 3373bp

POSAD POSZUKUJĄ

STRÓŻOSTWA poszuku-
je majster ciesielski. —
Wszelkie reparacje bę-
dzie wykonywał bezpla-
tnie. Najchętniej w du-
żym domu. Zgłoszenia
do Adm. „N. Dziennika”
pod „Cieśla”. 3441g

UCIEKINIERY z Nisulec,
który przez szereg lat
zastępował pierwszorzę-
dne firmy w branży przy-
borów do pisania, poszu-
kuje zastępstwa, ewen-
tualnie wstąpi jako spoi-
nik do solidnego przed-
siębiorstwa — jakiegokol-
wiek branży, z kapita-
łem około 6.000 Zł. Ła-
skawe zgłoszenia pod
„Sumienny” do Adm. „N.
Dziennika”. 3383bp

FOTOGRAF. Samodziel-
ny retuszer operator
laborant, z długoletnią
praktyką zagraniczną —
poszukuje pracy. Łaska-
we zgłoszenia pod „K.
D.” do Adm. „N. Dzien-
nika”. 1232x

LOKALE

LOKAL HANDLOWY
z obszerną wystawą, zło-
żony z 5-ciu ubikacyj,
około 140 m. kwadr., ul.
Sienna 3, do wynajęcia.
Wiadomość u właścicie-
la. 4786kr

ŁADNY, duży, słonecz-
ny pokój frontowy, z o-
sobnym wejściem, do wy-
najęcia na trzy osoby, z
utrzymaniem. Zgłosze-
nia: Długa 33, m. 10.

Fundamentem masowej imigracji jest

ZIEMIA

Zydowski Fundusz Nar.
przygotowuje

ZIEMIĘ

dla żydowskiej imigracji

Najnowszy 11—12 zeszyt
trzeciego rocznika

MIESIĘCZNIKA ŻYDOWSKIEGO

pod redakcją Dra Z. ELLENBERGA

zawiera następującą treść:

- Salo W. Baron: Żydzi a żydostwo.
- Rafał Mahler: Teorie żydowskiej historjografii o ro-
woju dziejowym kultury żydowskiej.
- Emanuel Ringelblum: Stosunki gospodarcze i społe-
czne Żydów w Polsce w drugiej połowie XVIII
wieku.
- Jakób Leszczyński: Przesiedlenie i przewarstwowie-
nie Żydów w ostatnim stuleciu.
- E. R.: Historia Żydów na VII. Międzynarodowym
Zjeździe Nauk Historycznych.
- M. Rosner: Izrael Majer Hakohen (Chofec Chaim).
- L. Ostersetzer: Rabi Meir Szapira.
- M. Ringel: Leon Motzkin.
- H. Sternbach: Dóblina refleksje o żydostwie.
- L. Berman: Epopeja biblijna Tomasza Manna.
- W. Fallek: Wpływ Biblii na poezję polską.

Warunki prenumeraty: zł. 8 kwartalnie. — Zama-
wiać w administracji: Warszawa, Rymarska 5, tele-
fon 11-57-38. — Przesyłki pieniężne na P. K. O. Nr.
24768, Menora, Sp. Wyd. — Adres redakcji: Łódź,
Narutowicza 96.

ETYKIETY FIRMOWE

jedwabne, półjedwabne oraz bawełniane dla fabryk:
konfekcji, bielizny, obuwia, salonów modniarskich,
krawieckich i t. p.

poleca: B. Ohrenstein, Kraków XXII, Kalwaryjska 79

Kurs modnego kroju sukien i okryć damskich

Otwiera szkoła zawodowa dla dziewcząt żyd.
„Ognisko Pracy” w Krakowie, ul. Stolarska 15,
I piętro. Wpisy i informacje w kancelarii szkoły,
codziennie, z wyjątkiem sobót, od godz. 11—1.
Tel. 158-21. Wyłącznie dla osób fachowych i zaa-
wansowanych w szyciu.

S. J. IMBER

PIEŚŃ i DUSZA OSKARA WILDE’A

Z PRZEDMOWĄ

ROMANA DYBOSKIEGO

Prof. Uniw. Jagiell.

Cena Zł 3.80 — Gebethner i Wolff

PRENUMERATA: w Krakowie i na prow. miesięcznie Zł 6⁰⁰, kwartal. Zł 18⁰⁰
w Krakowie z odnośn. do domu „ 6²⁰ „ „ 19⁰⁰
Na prowincji z przesyłką pocztową „ 6⁶⁰ „ „ 19³⁰
Zagranicą z przesyłką pocztową „ 10⁰⁰ „ „ 30⁰⁰
„NOWY DZIENNIK” wychodzi codziennie, także „ poniedziałki i dni poświę-
cone”

OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym tamie — Strona w
tekście i nadesłaniem na 3 łamy po 74 milimetr. — Strona za tekstem 6 ł-
mów po 37 milimetr. — Najmniejsze ogłoszenia drobne liczymy za 10 słów
CENY w złotych: 1 strona 1²⁵. — Tekst 1[—]. Nadesłane 0⁷⁵. — Za tekstem
0²⁵. — Drobne od słowa 0²⁰. Dla poszukujących pracy 0¹⁰ — Gratula-
cje 12⁵⁰. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.